

detay

ERKEK ŞİDDETI ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETI ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETI ÖLDÜRÜYOR
ERKEK ŞİDDETI ÖLDÜRÜYOR

Çizim: Doaa Eladl

Toplum

**Conditions des femmes
de ménages: Combat de
Aytan Kargin**

Eğitim Dosyası

**Eğitim Labirentinde
Kaybolan Nesiller**

Spor

**Hatalı Üretilen
Kramponla Zirveye**

Editörden

Merhaba,

bu yıl farklı bölümlerden arkadaşlarımızın katılımıyla kalabalık bir ekip olarak İletişim Fakültesi'nin köklü yayınlarından Detay'ı hazırladık. Erasmus programıyla üniversitemize gelen arkadaşlarımız da hazırladıkları Fransızca içeriklerle Detay'a farklı bir dil, yeni bir bakış getirdiler. Ekip ruhunu derinden hissettiğimiz ve uzun uğraşlar sonucu hazırladığımız bu sayıyı sizlere sunmaktan dolayı çok mutluyuz.

Bu sayımızda siz okuyucularımızı farklı noktalardan yakalayabilecek içerikler sunduk. Dosya haberlerimizden birinde eğitim sistemindeki aksaklıkları tüm yönleriyle ele aldık. Diğerindeyse, erkek şiddetinin toplumsal hayatta nasıl karşımıza çıktığını ve yarattığı etkileri derinlemesine ortaya koymaya çalıştık Bunun yanında gündemde uzun süre kendine yer bulan öğrenci yurtları ve okul servisleri sorunu, öğretmen performans notu ve öğrenci koçluğu konularındaki araştırmalarımızı paylaştık.

Siyaset sayfalarında OHAL rejiminin hem Fransa'da hem de Türkiye'deki yansımaları ve bağımsızlığını ilan eden Katalonya kendilerine yer buldu. Suriyeli mültecilerin Türkiye'de geçirdikleri 5 yılın sonundaki durumlarını istatistiksel verilerle ele alırken, dünyanın farklı noktalarından cinsel saldırıya maruz kalan insanların #metoo etiketiyle seslerini duyurma çabalarını haberleştirdik. İmece adlı sivil toplum kuruluşunun temizlikçilik yapan kadınların haklarını savunmalarını ele alırken bir kadının hayatına sizi de tanık etmek istedik.

Amerikan çizgi roman endüstrisinin en büyük şirketlerinden biri olan DC Comics'in sinema evreninin geleceği de kültür-sanat sayfalarımızda yerini aldı. Spor sayfamızdaysa engellilerin spordaki başarılarına ve sporun engelliler için hayati önemine değindik. Bunun yanında günümüzün yükselen mesleği blogger'lara değinirken, her gün karşımıza çıkan elektronik para birimi Bitcoin'i de mercek altına aldık.

Biz hazırlarken çok keyif aldık, sizin de okurken aynı hisleri paylaşmanızı diliyoruz. Gelecek yıl görüşmek üzere, iyi okumalar.

ECE ELMAS

**GALATASARAY ÜNİVERSİTESİ İLETİŞİM
FAKÜLTESİ ÖĞRENCİ DERGİSİ
(DETAY ÖZEL BASIM)**

**5187 Sayılı Kanuna Göre Yayın Sahibi
PROF. DR. ERTUĞRUL KARSAK**

**GENEL YAYIN YÖNETMENİ
PROF. DR. İNCİ ÇINARLI**

**EKİP SORUMLUSU:
DOÇ. DR. GÜLSÜN GÜVENLİ**

**YAZI İŞLERİ EKİBİ:
ECE ELMAS
ROMANE LHERIAU
ECE YOMRALIOĞLU
JULIA PRIOULT
CHLOE RICHARD
SAMET AKTEN
AHMET AĞDOĞAN**

**KATKIDA BULUNANLAR:
MUTLU SAÇ
HASAN ALİ ŞANLI
BURAK ARPACI
ALEYNA SARAL
EGE ÇUBUKÇU
OZAN AVUNDUK
NUR ERTAN
SU SERTDEMİR**

detay

**TASARIM: ARŞ. GÖR. ÖZGÜROL ÖZTÜRK
ECE ELMAS
ROMANE LHERIAU
JULIA PRIOULT**

**ECE YOMRALIOĞLU
CHLOE RICHARD
AHMET AĞDOĞAN
SEHER İREM DEMİREL**

Adres: Çırağan Caddesi, No: 36, Ortaköy 34357, Beşiktaş/ İstanbul Telefon: (0212) 227 44 80

İçindekiler

SİNEMA

4-5 Büyük Güçler, Büyük Sorumluluklar

POLİTİKA

- 14 France et lutte-antiterroriste: une esclade sécuritaire
- 15 Türkiye'nin Bitmeyen O Halleri

DOSYA HABER: TOPLUM

- 16 Türkiye'de Erkek Şiddeti
- 17 Grafiklerle Kadın Cinayetleri Verileri
- 20 Taciz Birimine Neden İhtiyacımız Var?
- 22 Féminicide: De l'importance des mots

DOSYA HABER: EĞİTİM

- 6-7 Eğitimde Değişiklik Çok, Denetim Yok
- 8-9 Öğretmen Performans Notlandırması
- 10 Ölüme Götüren Servis İhmalleri
- 11 Öğrenci Yurtları İhtiyacı Karşılıyor
- 12 Değişen Sistemin Gözde Mesleği Öğrenci Koçluğu

TOPLUM

- 24 L'heure du sursaut planétaire a sonne
- 25 Ayten Kargın, le combat d'une femme de ménage turque
- 28 Réfugiés syriens en Turquie
- 30 Türkiye'nin Meşhur Youtuber'ları

KÜLTÜR&SANAT

- 31 Norveç Usulü Indie Pop: Einar Stray Orchestra
- 32 L'Iran: Nouvelle Terre D'accueil Des Backpackers

DIŞ HABER

- 26-27 KATALONYA: İspanya'da Bağımsızlık Referandumu

EKONOMİ

- 29 Bitcoin

SPOR

13 Krampon, 17.74 Lira ve Golbol

BÜYÜK GÜÇLER BÜYÜK SORUMLULUKLAR

Warner Bros projeleriyle sinemaseverleri oldukça heyecanlandırdı! Biz de Detay merceğini olaylı The Batman filmine ve diğer iddialı yapımlara çeviriyoruz.

[HASAN ALİ ŞANLI]

Dc Extended Universe (DCEU), Amerikan çizgi roman endüstrisinin en bilinen ve en büyük şirketlerinden biri olan DC Comics'in sinema evreni olma özelliğini taşıyor. Man of Steel ile başlayan, daha sonra sırasıyla Batman v Superman: Dawn of Justice ve Suicide Squad ile devam eden DCEU filmleri, büyük potansiyellerine rağmen izleyicinin ve film eleştirmenlerinin yüzünü güldürmeyi başaramamıştı. Warner Bros ve DC bu yapımların gişe başarılarından memnun kalsa da, filmler izleyicilerin beklentilerinin altında kalmışlardı. Bu yüzden hemen herkeste Wonder Woman'ı görene kadar beklentiler düşüktü. Ancak 2017'nin en çok izlenen süper kahraman filmlerinden biri olmayı başaran Wonder Woman, hem izleyicilerden, hem de eleştirmenlerden olumlu notlar almayı başardı.

Öte yandan Warner Bros için bu yılın ayrı bir önemi var gibi görünüyor. Göreceli bir başarı da olsa, gişe hasılatlarında Blockbuster sezonu olarak adlandırılan yaz döneminin başını çeken, kış aylarında da bu anlamda liderliğini sürdürmeyi başardı. The Lego Batman Movie (312 milyon dolar), Kong Skull Island (567 milyon dolar), Dunkirk (524 milyon dolar), Annabelle Creation (301 milyon dolar), IT (635 milyon dolar) ve Wonder Woman'la (821 milyon dolar) dünya genelinde gişeleri sallayan Warner Bros ve DC, Wonder Woman ile yakaladıkları ivmeyi bu yılki en iddialı projeleri olan Justice League'le taçlandırmak istiyorlardı. Fakat Justice League'in çekimleri sırasında yaşanan talihsiz bir olaya, belki de bu filmin kaderini değiştirecek sürecin başlamasına sebep oldu.

DCEU filmlerinde danışmanlık yapan ve hem Man of Steel, hem de Justice League'de yönetmen koltuğuna oturan Zack Snyder'in üvey kızının intihar ederek yaşamına son vermesiyle, Snyder filmlerden ayrıldı. Çoğunlukla çıkış tarihi verilen filmin bundan sonra nasıl devam edeceğiyle ilgili belirsizlik devam ederken, Warner Bros hiç kimsenin beklemediği bir hamleyle Justice League'in başına Joss Whedon'ı getirdi. Avengers serisinin ilk iki filmini çeken ve aynı zamanda adı Marvels ile özdeşleşmiş olan Whedon, artık en büyük ra-

kip olan DC için hünelerini sergileyecekti. Whedon'un, sazı eline almasıyla filmi aylar süren çekimlerle baştan yarattığı ve yepyeni bir film haline getirdiği biliniyor. Yapım aşamasındaki bu köklü değişiklik ile filmin kısa sürede oldu-bittiye getirilmesi eleştirmenlerdeki ve izleyicilerdeki memnuniyetsizliğin başlıca nedenlerinden biri olarak görülüyor.

Warner Bros, Justice League'den sonra hâlihazırda çekilen ve çekilmesi planlanan DCEU ve DCEU kurgusundan bağımsız DC Comics yapımlarının da ajandasını 2017 San Diego Comic Con panelinde resmen duyurdu. Bu projelerden en iddialısı, şu ana kadar serilerinde yüzleri güldürmeyi başaran ve Planet of Apes ile son dönemde adından sıkça söz ettiren Matt Reeves'in hem yazıp hem yöneteceği yeni Batman üçlemesi olacak! Şimdi sizlere Justice League ertesinde beyazperdede kesinleşen Warner Bros-DC ortak yapımlarını sunuyoruz.

Aquaman

İlk kez Batman v Superman: Dawn of Justice filminde küçük bir sahnede gördüğümüz, daha sonra Justice League'de daha çok vakit geçirme fırsatı yakaladığımız Aquaman her ne kadar çizgi romanlardan alışık olduğumuz sarı saçlı, mavi gözlü Atlantis prensine benzemesse de, karakteri yine Jason Momoa'nın canlandırarak olması kimsesi rahatsız etmeyecek gibi görünüyor. Yönetmen koltuğunda korku filmi denilince akla gelen ilk isimlerden biri olan James Wan oturuyor. Wan, bu bağlamda, şu ana kadar altına imzasını attığı SAW, Insidious ve Conjuring seri filmleriyle Hollywood korku sinemasında tartışılmaz bir marka haline geldi. Ünlü çizgi roman karakteri Aquaman'ı ilk kez beyazperdede başrolde göreceğimiz film, sıradan bir orijin hikâyesi anlatmayacak. Bunun yerine bir macera filmi olarak tasarlanan Aquaman'da, bütün kilit karakterlerin filmde yaşayacakları maceralar sırasında izleyicilere tanıtılması hedefleniyor. Bununla birlikte filmde Mera rolünde Amber Heard, Ocean Master Orm rolünde ise Patrick Wilson'ı izleyeceğiz. Filmin 21 Aralık 2018'de vizyona girmesi bekleniyor.

Shazam!

5 Nisan 2019'da vizyona girecek olan Shazam! kadim bir Mısır büyüünün hayalperest bir ufaklık tarafından şans eseri bozulması ve sonrasında hayalini kurduğu süper güçlere kavuşmasını konu alacak. Filmin yapımcıları arasında Hobbit üçlemesinden tanıdığımız Toby Emmerich'in adının geçmesi sinemaseverleri heyecanlandırırken, yönetmen koltuğunda ise Lights Out, Anabelle Creation ve oldukça beğeni kazanan kısa film Attic Panic filmlerinin yönetmeni David F. Sanberg oturuyor.

DC çizgi roman takipçileri dışında çok tanınmayan bir karakter olan Shazam!'ın sinemaseverlere heyecanlı bir deneyim sunması bekleniyor. Başrolü kimin canlandıracağı hakkında bir takım söylentiler olsa da, bu konu hakkında henüz resmi bir açıklama yapılmadı.

sevilen popüler kültür ikonlarından biri... Christian Bale'in başrolde yer aldığı Christopher Nolan'ın Batman üçlemesi gelmiş geçmiş en iyi DC karakteri kurgularından biri olarak görülüyordu. Daha sonra yapılan Batman v Superman: Dawn of Justice filmiyle DC Comics evreninin yeni kara şövalyesi Ben Affleck olmuştu. Son gelen haberlere kadar, Argo filminin yönetmeni ve başrolü Ben Affleck'in, oynayacağı ve yöneteceği üçlemenin ilk filmi The Batman filminin çıkmasına kesin gözüyle bakılıyordu.

Ne yazık ki çekimlerine başlanmış olan bu filmde, Ben Affleck yönetmen koltuğundan ayrılmaya karar verdi. Bu kararını yaptığı açıklamada şu şekilde dile getirdi: "Milyonların kalbinde özel bir yeri olan bazı karakterler var. Bu rolü oynamak, odaklanma, tutku ve ortaya koyabileceğim en iyi performansını gerektiriyor. İki işi birden gerektiğince iyi yapamayacağım belli oldu. Stüdyo ile birlikte, bu muazzam filmde benimle işbirliği yapacak bir yönetmen arayışındayız. Hâlâ bu işin içindeyim ancak şu anda film için bir yönetmen arıyoruz. Bu projeye son derece bağlıyım ve tüm dünyadaki hayranlar için bu projeyi hayata geçirmek konusunda sabırsızlanıyorum".

İlk kez Batman v Superman: Dawn of Justice ile çok kısa bir sahnede Cyborg rolünde gördüğümüz Sam Fisher, Justice League filminde önemli bir rol ile izleyicilerle buluştu. Justice League'de, hikâyedeki adıyla Victor Stone'un laboratuvarında gerçekleşen bir kaza sonucu ölüm tehlikesiyle karşı karşıya kalması karşısında bir bilim adamı olan babasının Victor'ı kurtarmak için uzay teknolojisiyle onu yarı insan-yarı robot bir süper kahramana dönüştürmesini izledik. Doğal olarak prodüksiyon aşamasındaki bu yeni filmde bir orijin hikayesi beklenmiyor. Filmin 3 Nisan 2020'de vizyona gireceği açıklandı fakat diğer detaylar şuan için netleşmiş değil. Diğer yandan yapılacak olan The Flash solo filminde de Cyborg karakterinin yer alması bekleniyor, fakat şu aşamada kesin bir şey söylemek zor.

Flashpoint

Flashpoint'un geçtiğimiz yaz yapılan San Diego Comic Con panelinde eski heyecanı kalmadığı düşünülen DCEU'nun gidişatını düze çıkarmak amacıyla öne sürüldüğüne inanılıyor. Filmin adı ve hikayesi 2011 yılında Geoff Johns tarafından kaleme alınan çizgi roman serisiyle, neredeyse baştan yaratılan bir Flash karakterine dayanıyor. Bu devasa çizgi roman serisi DC çizgi roman evreninde bir çağın kapanıp, yeni bir çağ olan NEW 52 evreninin başlayışını konu alıyor. Bir süredir konuşulagelen DC sinema evreninin kaldırılacağıyla ilgili söylentilerin, duyurulan Flashpoint filmiyle sadece bir dedikodudan ibaret olduğu ortaya çıktı. Filmle ilgili ayrıntılar bilinmiyor olsa da, DC çizgi romanlarının halihazırdaki patronu olan Geoff Hohns, filmin hemen hemen her aşamasında belirleyici bir rol üstleneceğini açıkladı. 16 Mart 2018'de çıkışı planlanan filmin Flash karakterinde ilk defa Batman v Superman: Dawn of Justice'te, daha sonra ise Justice League'de izlediğimiz Ezra Miller'ı göreceğiz. Fakat yönetmenle ilgili olarak Warner Bros'un ya Matthew Vaughn'u ya da Robert Zemeckis'i görevlendirmesi bekleniyor.

The Batman

Hiç şüphesiz Batman tüm zamanların en çok

Wonder Woman 2

DCEU'nun en önemli dönüm noktalarından biri olarak görülen Gal Gadot'un başrolünde oynadığı Wonder Woman, büyük oranda topladığı olumlu eleştiriler ve yüksek gişe hasılatıyla devam filmi için beklentileri oldukça yükseğe çekti. İlk filmde 1. Dünya Savaşında bir grup İngiliz askeriyile beraber bir Alman generalinin şeytani planlarını bozmasıyla savaşın gidişatını değiştiren güzeller güzeli Amazonlu yarı-tanrıça olarak karşımıza çıkan Wonder Woman'ı, devam filminde ise American-Rus soğuk savaş yıllarında izleyeceğiz. İlk Wonder Woman filminde kamera arkasında gördüğümüz Patty Jenkins'in ikinci filmin de yönetmeni olacağı resmen açıklandı. 1 Aralık 2019' da vizyona girmesi beklenen Wonder Woman 2'nin çekimlerine önümüzdeki aylarda başlanması planlanıyor.

Man of Steel 2

Man of Steel ile birlikte kariyerinde bir üst seviyeyi yakalayan Henry Cavill, serinin ikinci filmde de bir yandan başrolü oynarken diğer yandan yapımcı kimliğiyle karşımıza çıkacak. Filmin vizyon tarihi kesin olmakla birlikte 2020 yılı başlarında beyazperdede göreceğimiz gelen haberler arasında. Sinemaseverleri heyecandıran diğer bir haber ise X-Men: First Class ve Kingsman gibi yapımların altına imzasını atan Matthew Vaughn'un bu projeye en büyük aday olarak gösterilmesi. Warner Bros'un bu anlaşmayı sağlamasını ve bir an önce filmin prodüksiyonunun başlamasını umuyoruz.

Cyborg

Planlaması Yapılan Diğer Projeler:

Justice League 2
Suicide Squad 2
Joker & Harley
Nightwing
Batgirl
Joker Origin

Daha sonra Affleck'in yönetmeni olmayacağı Batman filmi için yeni bir yönetmen arayışına gidildi. Hollywood'un başarılı yönetmenlerinden biri olan ve Cloverfield, Let Me In, Dawn of the Planet of the Apes gibi yapımlarla dikkatleri üzerine çeken Matt Reeves'in bu koltuğa oturtulmasıyla pürüzlerin giderildiğine inanılmıştı. Ancak daha sonra Reeves'in Dawn of Planet of the Apes filmindeki kontratı gereği proje bitimine kadar başka bir yapımda görev alamayacağı anlaşıldı.

Dolayısıyla, Batman'in DC evreninde özel bir yerinin olması bu projenin rafa kaldırılamayacağını garanti gibi görünse de, şimdilik durumlar belirsiz.

EĞİTİMDE DEĞİŞİKLİK ÇOK, DENETİM YOK

[SAMET AKTEN]

Detay olarak bu sayımızda baş döndüren bir hızda değişen sistemlerin yanı sıra eğitimin milyonlarca öğrenciyi ve veliyi etkileyen diğer sorunlarını mercek altına aldık. Türkiye'nin son 15 yılında eğitimin içeriğinden sınav sistemine kadar 15 temel değişiklik yapıldı. Öğrenciler rayına oturtulamayan bu sistem içerisinde, başladıkları müfredat bir yana başladıkları sistemle bile okulu bitiremiyor. Bu eğitim yılı başında da üniversitelere ve liselere giriş sınavları değiştirildi. Siyasetin elinde yapboza dönen eğitimin sorunlarıysa sadece sistemle sınırlı değil. Türkiye'de kısır siyasi çekişmelerin konusu olan eğitim ne yazık ki iyileştirilemeyen bir yara haline gelmiş durumda. Bugün denetimsiz yurtlardan öğrenci servislerine; merdiven altlarında faaliyet gösteren kreşlerden, şişirilmiş notlara kadar eğitimin önünde birçok sorun var. Eğitimin her alanında yaşanan denetimsizliğin ve ortaya çıkardığı sorunların en büyük mağduru ise öğrenciler.

Merdiven Altına Teslim Edilen Çocuklar

Türkiye'de hiçbir yasal izne tabi olmadan açılan ve faaliyetlerine devam eden kreşlerin sayısı her geçen gün artıyor. Her yıl binlerce aile, inançları nedeniyle ya da maddi sebeplerle çocuklarını okul öncesi eğitim için birçoğu denetimsiz olan kreşlere teslim ediyor. Bu kreşlerin en temel özelliği ise değerler eğitimi adı altında dini eğitim vermesi ve ucuz olması. İstanbul'un da birçok ilçesinde bu tür merdiven altı kreşlere rastlamak mümkün. Bazılarının izni var, bazılarının yok.

Türkiye genelinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında açılış izni alarak faaliyet gösteren 2 bin 190 gündüz bakımevi bulunuyor. Millî Eğitim Bakanlığına bağlıysa 3 bin 478'i özel, 22 bin 208'i de resmi olmak üzere toplam 25 bin 686 anaokulu ve anasınıfı faaliyet gösteriyor. Millî Eğitim Bakanlığı'na göre 36-66 aylık çocuklar okul öncesi eğitime; 67. aya girenler ise ilkököl 1. sınıfa başlıyor. Okul öncesi eğitim kurumlarının yapısı ve işleyişi MEB tarafından belirleniyor. Gündüz bakımevlerinin yapısından ve işleyişinden ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı sorumlu.

Öte yandan 2012 yılı itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 4-6 yaş grubundaki çocuklara yönelik başlattığı "Kur'an Kursları Okul Öncesi Din Eğitimi Projesi" de uygulamadaki yerini koruyor. Bu proje kapsamında görev alacak öğretmenler için Diyanet İşleri Başkanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı, Halk Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde "4-6 Yaş Çocuk Etkinlikleri ve Eğitimi" adında modüler sertifika eğitim programları gerçekleştirdi. Örgün eğitim programlarına katılamayanlar için uzaktan eğitim olanağı da sağlandı. Devletin kreş açma konusundaki sıkı uygulamalarına karşın "fiziki şartları uygun mekanlarda" olması şartını yerine getiren Kuran kurslarında ve Kuran kursu eğitimi verilen kreşlerde denetimsizlik kaynaklı olaylar zaman zaman gazete sayfalarına, televizyon ekranlarına yansdı. Çocuk eğitimi konusunda formasyo-

na sahip olmadan görev yapan eğitimcilerin çocuklara yönelik şiddet görüntüleri, çocukları birbirine dövdürerek cezalandırma gibi çocuk eğitiminde kesinlikle uzak durulması gereken uygulamalar haber konusu oldu.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün verilerine göre, 1 Ocak-11 Eylül 2017 arasında yapılan denetimlerde mevzuata uygun çalışmayan veya ruhsatsız olan 68 kuruluş kapatıldı. Geçtiğimiz aylarda terör örgütü IŞİD'in de İstanbul Sultanbeyli'de 'Ribat eğitim kurumları' isimli bir okulunun bulunduğu da ortaya çıkmıştı. Çatışmada ölen, cezaevinde bulunan ya da faaliyetine devam eden IŞİD militanlarının çocuklarına eğitim verilen okulda, Atatürk ilke ve inkılaplarının, mahkemelerin, askerliğin, partilerin ve bayramların reddedilmesi yönünde dersler verildiği basına yansımıştı. Söz konusu okul IŞİD üyelerinin yargılandığı dava sürecinde mahkeme tarafından kapatıldı.

2003 yılında kurulan ve Türkiye'nin önde gelen vakıflarının desteklediği Eğitimde Reform Girişimi ekibinden Dr. Aysel Madra da okul öncesi eğitimde denetimsizliğin had safhada olduğunu söyledi. Devletin okul öncesi eğitim kurumlarının sayısının artırılması noktasında yetersiz kalması nedeniyle ailelerin özel kurumlara mahkum bırakıldığını kaydeden Madra, "Öncelikle ailelerin çocuklarını verebilecekleri başka okullar olmadığı için mi yoksa tercihen mi sıbyan mekteplerine yönelindiğini araştırmak gerekiyor. Bu konuda hiç kimsenin elinde somut bir veri yok. Durum analizi yapıp, talep olup olmadığı saptanmalı. Ayrıca bizdeki tüm araştırmalarda pedagoglar küçük yaşta çocukların soyut kavramları kavrayamadığını vurguluyor. Çocuklarda ciddi psikolojik ve sosyal problemlere yol açabilecek eğitimler verildiğini görüyoruz, duyuyoruz" dedi.

Okul öncesi eğitim veren kurumlarda eğitimcilerin niteliğine de dikkat çeken Madra, "Türkiye'de kaç tane sıbyan mektebi olduğu;

kaçının denetlendiği, kaçının denetlenmediği bilinmiyor. Bu denetimsizlik zaman zaman kamuoyuna da yansdığı gibi çok ciddi sorunlar yaratıyor. Özellikle bu okullardaki eğitimin içeriği ve öğretmenlerin vasfı çok önemli. Çocukların fiziksel ve duygusal güvenliklerinin sağlanması için denetim şart" dedi.

Sıbyan mektebi nedir?

Osmanlı'da cami veya hayır kurumlarının yanında bulunan en yaygın eğitim kurumu sıbyan mektepleri idi. Hemen her mahallede açılan bu mekteplere başlama yaşı en erken 4 yaş, 4 ay 4 gündü.

Bu mekteplerin amacı çocuğa Kuran okumayı, yazı yazmayı, dört işlemi öğretmek, dinî görevlerin gerektirdiği basit bilgileri vermektir. Sıbyan mektepleri 1924 yılında Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile kaldırıldı.

Fatih İlim Kültür Derneği Sıbyan Mektebi

OKS, SBS, TEOG... ÖSS, YGS, LYS, YKS...

İşte Türkiye'nin son 15 yılına damgasını vuran eğitim değişiklikleri:

2003: Üniversiteye girişte katsayı farkı arttırıldı. ÖSS ve AOBP puan sistemlerinin çarpıldığı katsayılar alan dışı branşlar için 0,3; alan içi branş seçimi için 0,8 olarak düzenlendi.

2004: 6 ilde 100 okulda başlatılan pilot uygulamayla ilköğretim müfredatında köklü bir yenilik yapıldı. Öğrenci merkezli eğitim modeli uygulanmaya başlandı. Yeni müfredat programıyla katı davranışçı programdan zihinsel, yapılandırıcı bir yaklaşıma geçildi. İlkokul birinci sınıflar okuma-yazma öğrenirken önce cümlelerle değil seslerle tanıştı. Alfabe ile 'a' yerine 'e' harfiyle tanıştılar. Fişler tarihe karıştı.

2005: 3 yıllık olan lise eğitimi 4 yıla çıkarıldı. Meslek liseleri ile genel liselerin 1. sınıf ders programları ortaklaştırıldı. Yabancı dil ağırlıklı eğitim veren süper liselerin de kademeli olarak kapatılması ve Anadolu liseleriyle tek programda birleşmesi onaylandı. Ayrıca aynı yıl Liselere Giriş Sınavı (LGS) kaldırıldı; yerine Ortaöğretim Kurumları Sınavı (OKS) getirildi. Bu sınav, önceki yıllarda olduğu gibi öğrencilerin 3 yıllık ortaöğrenim sonunda tek bir sınava girmelerini düzenliyordu.

2007: OKS'nin gerçekleştirildiği 2006 yılının sonunda bu sınav sisteminin kaldırılmasına karar verildi. 2007 yılında Ortaöğretim Kurumları Seçme ve Yerleştirme Sınavı (OKS) yerine 6. 7. ve 8.sınıfın sonunda girilen Seviye Belirleme Sınavı (SBS) geldi. Artık üç sınav yapılacaktı ve bu sınavların yanı sıra yıl sonu başarı notu ve davranış notunun da liseye geçişte etki etmesine karar verildi. SBS'nin 3 yıla yayılmasıyla

dershanelere olan ihtiyacın azalacağı öngörüldü fakat dershaneye başlama sınıfı 4'e kadar düştü.

2009: Üniversiteye girişte 1999 öncesine dönülerek çift aşamalı sınav sistemi tekrar edildi. 10 yıldır uygulanan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) değiştirilerek Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS) ve Lisans Yerleştirme Sınavı'ndan (LYS) oluşan iki oturumlu sisteme geçiş yapıldı.Ortaöğrenim başarı puanı alan dışını seçen adaylarda 0,13 ile kendi alanını seçen adaylarda ise 0,15 katsayısıyla çarpılmasına karar verildi.

2010: SBS'nin üzerinden 3 yıl geçmişti ki bu sistemin dedeğiştirilmesine kararverildi. Kaldırılan sistemin yerine yine tek oturuma geri dönüldü. Sınavın adı yine SBS olarak kaldı fakat öğrenciler yalnızca 8. sınıfta sınava girecekti. Aynı yıl tüm düz liselerin Anadolu liselerine dönüştürüleceği de açıklandı. 2014 yılına kadar Türkiye genelindeki 1953 genel lise Anadolu lisesine dönüştürüldü.

2011: YÖK, yılan hikayesine dönen kat sayı tartışmalarından sonra farklı katsayı uygulamasına son verildiğini açıkladı. Katsayı her aday için 0,12 olarak belirlendi. Böylece 13 yıldır uygulanan katsayı tarihe karıştı.

2012: İlköğretimde kesintisiz 8 yıllık sistemi sona erdi; 4+4+4 sistemine geçildi. Böylece 5+3 şeklinde uygulanan 8 yıllık kesintisiz eğitim, 4+4+4 şeklinde 12 yıllık zorunlu eğitime çevrildi. Zorunlu okula başlama yaşı 5,5'e düşürüldü. Okula başlama yaşının düşmesi sancılara sebep oldu. Okullar ise ilkökul, ortaokul, imam hatip ortaokulu olarak dönüştürüldü. Aynı yıl üniversiteye yerleştirme sisteminde sınava üç hafta kala AOBP yerine OBP'nin kullanılmasına karar verildi. OBP ya da bir diğer adıyla diploma no-

tunun yüzde 12'si yerleştirme puanına eklenecekti. Öğrenciler yüksek not almanın zor olduğu okullardan diploma notunu yüksek tutmak için başka okullara geçti. Alınan ve verilen eğitimin kalitesi değişti. Ayrıca yine aynı tarihlerde dershanelerin kapatılacağı açıklandı.

2013: SBS son kez yapıldı ve Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş Sistemi (TEOG) getirildi.

2017: Liselere giriş için uygulanan TEOG ile üniversitelere giriş için uygulanan LYS ve YGS kaldırıldı. Öğrenciler bu yıl itibarıyla üniversitelere giriş için Yükseköğretim Kurumları Sınavı'na (YKS) girecek. Yükseköğretim Kurumları Sınavı'nda, adaylar iki ayrı oturuma katılacak. İlk oturumda, adaylar Temel Yeterlilik Testi'ni alacaklar. İkinci oturumda ise adayların önceki yıllarda takip edilen usule uygun olarak lise müfredatına dair bilgisi esas alınacak. TEOG sonrası getirilen ortaokuldan liseye geçişteki yeni sisteme göre liselerin bir kısmı sınavla; bir kısmı ise mahallinden öğrenci alacak. Sınavla öğrenci alan okulların sayısının 600 ila 800 arasında olması, bu okullarının kontenjanlarının Türkiye genelindeki 8. sınıf öğrencilerinin yüzde 10'unu geçmeyecek şekilde planlanması öngörülüyor. Mayıs itibarıyla okul sayıları ve kontenjanlarının ilan edilmesi bekleniyor. Sınavla öğrenci alan nitelikli okullara yerleşemeyen öğrenciler ise ikamet ettiği çevredeki en yakın liselerden birine yerleştirilecek. Mahallinden öğrenci alacak okullar, okulun bulunduğu konum itibarı ile en yakın çevresinden öğrenci alan anadolu, meslek ve imam hatip liselerinden oluşacak.

Üniversiteye giriş

Türkiye'de 1974 yılına kadar üniversiteler kendi öğrencilerini kendi yaptıkları sınavlarla seçiyorlardı. Karışıklıktan doğan eşitsizlikleri önlemek amacıyla aynı tarihte Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi kuruldu. 1974-75'te aynı gün sabah ve öğlen olmak üzere iki oturumda gerçekleştirilen üniversiteye giriş sınavı, 1976-80 yılları arasında tek oturum şeklinde yapıldı.

1981'den itibaren ise Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) ve Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) olmak üzere tekrar iki oturumlu sınav sistemine geri dönüldü. 1987 yılına gelindiğinde ilk defa öğrencilere sınav testinde yalnızca girmek istedikleri bölüm için gereken testleri çözme hakkı tanındı.

1999 yılında ise yeniden tek oturumlu sınav sistemi olan ÖSS'ye dönüldü. Yine bu tarihte lise mezuniyet puanının üniversiteye girişte Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) olarak sınav puanına ekleneceği duyuruldu. Fakat değişiklik bununla da sınırlı değildi. İmam hatip okullarının önünü kesmek amacıyla genel lise mezunlarıyla meslek lisesi mezunlarının ağırlıklı ortaöğretim başarı puanlarının farklı katsayılarla çarpılmasına karar verildi.

Liseye giriş

1980'li yıllardan 1990'lü yılların sonuna kadar Anadolu ve Fen liselerine girebilmek için öğrencilerin iki basamaklı sınavlardan yeterli puanı alması gerekiyordu. 1998'de liselere girişte iki basamaklı sınav uygulamasına son verildi ve tek oturumdan oluşan Liselere Giriş Sınavı (LGS) yürürlüğe girdi. Türkiye'de eğitim ve sınav sistemlerindeki baş döndüren değişimler ise 2003 yılı itibarıyla başladı. Geçmişten bugüne sürekli aynı sistemlerin denenip farklı sonuçların beklendiği eğitim sisteminden son 15 yılda 13 temel değişiklik yapıldı.

ÖĞRETMENE PERFORMANS NOTU

Kaynak: www.sezin.k12.tr/

[ECE YOMRALIOĞLU]

MEB Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından hazırlanan, öğretmenlere yönelik performans değerlendirme sistemi 12 pilot ilde uygulamaya konuldu. Sistemin uygulamaya konulması sonucu, öğrenciler not karşılığı öğretmeni tehdit etmeye ve sosyal medya aracılığıyla öğretmenlerle alay etmeye başladılar. Eğitimciler ve sendikalar, sistemin öğretmenliği itibarsızlaştırdığı yönünde tepki gösterdiler. Ancak tepkilere rağmen bakanlık karar yönünde ısrarını sürdürüyor.

Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen strateji belgesinde yer alan, öğretmene yönelik zorunlu performans değerlendirme sistemi kararını, illere gönderdiği genelgeyle uygulamaya koydu. MEB'in önceki yıl okul müdürlerine yaptırdığı öğretmen performans denetimi, adil olmadığı gerekçesi ile kaldırılmıştı. Bu yıl yeniden öğretmenin değerlendirilmesi yönünde uygulanacak sisteme göre değerlendirme, okul müdürü, zümre öğretmenleri, öğretmenin zümresi dışındaki diğer öğretmenler, kendisi (öz değerlendirme), veli ve öğrenci olmak üzere 6 kaynaktan yapılacak. Anket yoluyla yapılacak olan değerlendirme verileri, e-devlet üzerinden girilecek.

413 bin 500 öğretmeni kapsayacak uygulama, ilk olarak Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Balıkesir, Erzurum, Eskişehir, Kayseri, Malatya, Mardin, Samsun ve Trabzon olmak üzere 12 pilot ilde başlatılacak. Bakanlık, yaşanan eksiklikleri giderdikten sonra sistemi ülke geneline yaymayı düşünüyor. Sistemin sonuçları, öğretmenin terfisi, hizmet puanının hesabı, yurtdışı görevlendirme gibi alanlarda kriter olarak kullanılacak.

Gerekli yeterlilikler

Performans değerlendirmesiyle bakanlık, öğretmenlerin görevindeki gayreti, başarısı ve mesleki yeterliliğini belirleyerek gerekli eğitim ihtiyacını tespit edip buna yönelik tedbirler almayı hedefliyor. Bu bağlamda bakılacak bazı yeterlilikler arasında milli-manevi değerlere önem verme, etkili iletişim kurma, anlayışlı ve hoşgörülü olma, adil not verme yer alıyor.

Hürriyet gazetesinin haberine göre, velilerin ve öğrencilerin dolduracağı formlar aşağıdaki gibi: Velilerin kullanacağı form: Öğretmen çocuğumun iyi bir insan olması konusunda çaba gösterir. Çocuğumun başarılı olması için destek olur. Bizimle ve çocuğumuzla etkili iletişim kurar. İşbirliğine açıktır. Not verirken adil ve objektif davranır. Bizlere sınav sonuçlarıyla ilgili bilgi ve tavsiyeler verir. Öğrencilerin milli ve manevi değerlere saygılı bireyler olarak yetişmesine katkı sağlar. Tutum ve davranışlarıyla örnek olur. Çocuğuma insan ve birey olarak değer verir. Anlayışlı ve hoşgörülüdür. Öğrencilerin kullanacağı form: Öğretmenim dersin konusunu çok iyi bilir. Bize değer verip sevgisini gösterir. Başarılı olmam için beni destekler. Beni sabırla dinler ve sorularımı cevaplandırır. Günlük yaşamdan örnekler verir. Bizi milli ve manevi değerlerimizle göre yetiştirir. Derse aktif katılımımızı sağlar. Not verirken adil ve objektif davranır.

Eğitim sendikaları ve eğitimciler tepkili

Öğretmenlerin değerlendirilirken objektifliği nasıl sağlanacağı da tartışma konusu yarattı. Üstelik bu değerlendirmelerde başarısız olan öğretmenlerin durumu belirsiz. Sistemi eleştiren Eğitim-Sen Genel Başkanı Konuk, yaptığı basın açıklamasında, sistemde değerlendirme parametrelerinin belirlenmesinde ciddi sıkıntılar olacağını belirtti: "Bir öğretmenin eğitim öğretimdeki performansını ölçmek için önce bunu ölçebilecek donanımına sahip olmak gerekir. Bu donanım kimde var? Ayrıca öğretmenlerin başarısı ya da başarısızlığı bir tek parametreye

bağlı değildir. Başarı çevresel etkenlerle birlikte düşünülmelidir. MEB öğretmenler arasında torpili dahi önlemekten uzak bir anlayışla öğretmenin hangi performansını ölçme iddiasında bulunabilir? "

Ayrıca Konuk bakanlığın her başarısızlığın sorumlusu olarak öğretmeni gördüğünü belirterek, "Sorun öğretmende değil, yanlış eğitim politikalarında. Öğretmeni notlamak okullara huzursuzluk getirecek" dedi.

Görüşlerine başvurduğumuz 27 yıllık ilkökul öğretmeni S.T. de bu alanda yetkin olmayan kişiler tarafından yapılacak değerlendirmenin öğretmenlerin itibarını zedeleyeceğini belirterek: "Bence bu değerlendirme doğru değil, değerlendirme sonuçları objektif değil subjektif olacaktır diye düşünüyorum. Değerlendirme müfettişler gibi eğitim alanında uzman olan kişiler tarafından yapılmalı, böylece tarafsız bir değerlendirme yapılabileceğine inanıyorum." dedi.

Mesleki yeterliliği ölçmeye yönelik olan sistem ile doğru bir değerlendirme elde edilemeyeceğini söyleyen S.T, mesleki yeterliliğinin sağlanabilmesi için öğretmenlerin en başından uygun koşullarda yetiştirilip uygun eğitimler alması ve daha sonra sürekli eğitimlere tabi tutulmasının gerekli olduğunun altını çizdi. "Bence öğretmenlerin sürekli eğitimler alarak eğitiminin devam ettirilmesi gerekir."

Öğretmen değerlendirmesinde her zaman tartışmalar vardı

Eğitim-sen kadın başkanı ve aynı zamanda ilkokul öğretmeni olan Ayşe Panuş, öğretmene performans sisteminin eğitimde özelleştirmeye, kadro esnekleştirmeye, güvensizleştirmeye tekabül ettiğini söyleyerek şu ana kadar uygulamaya konan her türlü öğretmen değerlendirme sisteminin sıkıntılı olduğunu belirtti: “Öğretmenin performansının değerlendirilmesi yeni bir olay değil, yaklaşık 15, 20 yıldır gündemde. İlk olarak 80’lerin sonu 90’ların başında, toplam kalite çemberleri denen bir sistem getirildi, Japonya’da çok başarılı olan bu sistem aslında performans uygulamasının bir benzeriydi. Okullarda kalite çemberleri kurup öğretmenlere deprem kolundan sağlık koluna görevler vererek bu alanlarda standartlar oluşturup, takip etme görevi verdiler. Bu sistem işe yaramadı. Daha sonra müfettişin geldiği teftiş sistemiyle denetlenmeye başladık, o da çok problemlidir sistemde, orda da duygusallık devreye giriyordu. Sizin düşünceleriniz müdürün düşüncelerine uymuyorsa ya da mevcut iktidara yakın değilseniz, siz isterseniz dünyanın en iyi öğretmeni olun, müdürün yönlendirmeleri sayesinde müfettiş size ön yargılı davranıyordu. Ben mesela hiç 90 aldığımı hatırlamam. Orda da bir sübjektiflik vardı ama orda en azından itiraz edebiliyorduk.”

“2015 yılında getirilen okul müdürünün performans denetimi sistemi ise daha da sorunluydu. Okul müdürlerinin doldurdukları ankette: öğrencileriyle arası nasıldır, dersleri nasıl işler, kılık kıyafetlere uygun giyiniyor mu, okul arkadaşlarıyla nasıl konuşuyor? gibi bir takım değerlendirme ölçekleri vardı. Bunlar çok sübjektif parametrelerdi. Müdür kim ona evet diyorsa kim onun yanında yer alıyorsa onlara

yüksek, kalanlara düşük not verdi. Yaklaşık bir hafta süren bu sistem öğretmenleri de birbirine düşürdü. Öğretmenler birbirine: ‘Ben çok çalışıyorum ben 60 aldım sen nasıl 100 aldın’ gibi söylemlerde bulundular. Okullarda büyük tartışmalar çıktı ve tepkiler sebebiyle sistem yürürlükten kaldırıldı.”

Eğitim-sen sendika temsilcisi ve aynı zamanda lisede felsefe öğretmeni olan Hulusi Zeynel de bu sistemin kendi okullarında ciddi sorunlara yol açtığını belirtti: “Bizim okul müdürü bütün öğretmenlere 90 vermişti, hak eden hak etmeyen bütün öğretmenler bu sebeple aynı puanı almış oldu. Haksız bir değerlendirme yapıldı.”

Ayşe Panuş yeni getirilen performans sisteminin daha da büyük sorunlara yol açacağını söyledi: “Bu sistemi sadece müdürler değil, öğrenciler ve veliler de kendi lehlerinde kullanacaklar, öğretmen tamamen yetkisiz ve itibarsız bir elemana dönüşecek. Sınıfa sadece girip çıkan her şeye evet diyen, hiçbir şey

karşı çıkamayan bir kişiye dönüşecek. Pedagojik ve bilimsel açıdan da bunun onaylanabilir bir tarafı yok.”

Öğretmenleri aynı kalıba sokuyor

Hulusi Zeynel öğretmene performans sisteminin tüm öğretmenleri aynı kalıba sokmak istediğinden bahsetti: “Bu sistemin arkasında modernist ve liberal bir bakış var. Modernist çünkü her şeyi standardize etmeyi dayatıyor. İnsanı, duyguları bile standartlaşmaya dayatıyor. Öğretmen dahil herkesi aynı kalıba sokmaya çalışıyor. Liberal yanı da şu, bütün sistemi özel sektörün, özel sermayenin lehine olacak şekilde düzenliyor. Eğitim özelleştirilmesi ile öğretmen hem ucuz iş gücü olacak hem yoğun iş temposu sistemi içerisine alınmaya çalışılıyor. Öğrenciye bir müşteri muamelesi yapılıyor.”

Veliler ve öğrenciler için de sistem bir tartışma konusu

Değerlendirme sistemi hakkında veliler arasında farklı görüşler ortaya çıktı. Biri ilkokul diğeri lisede okuyan iki çocuk velisi Şule Ç. değerlendirmenin objektif olamayacağını belirterek eğitimcilerin yorumuna katıldı: “Tanıdığım öğrenci velilerini, öğrenci ve öğretmenleri göz önünde bulundurduğumda, tarafsız olamayacaklarını düşünüyorum. Değerlendirmelerin çarpıtılacağı, olması gerektiği şekilde sunulmayacağı ve öğretmenin itibarının zedeleneceği kanısındayım.”

Değerlendirmenin desteklenmesini isteyen velilerden Işıl. A ise : “Çocukların genel olarak objektif değerlendirme yapabileceklerini düşünüyorum” dedi. Işıl.A’ya göre değerlendirme sisteminde, bilgisini iyi iletebilme, dersi sevdirmek için yapıcı olma, güler yüzlü ve pozitif olma, bakılması gereken kriterlerden

Değerlendirme sistemiyle ilgili kaygıları olan öğrenciler de mevcut

Lise öğrencisi Emir Ç. değerlendirme sisteminin desteklemediği, öğretmenlerin denetimi için daha iyi bir sistem getirilmesi gerektiği yönünde görüşünü belirtti: “Bence bir değerlendirme yapılacaksa okul müdürlerinin, öğrencilere öğretmenle ilgili düşüncelerini sorması daha doğru olabilir, böylece öğrenciler durumu daha ciddiye alırlar. Başka türlü bu sistemin işleyebileceğini düşünmüyorum.”

Başka şikayet mekanizmaları da mevcut

Devlet, öğretmen performans notuna ek olarak devlet denetim mekanizmalarını arttırdı. Panuş: “Devlet velileri memnun edebilmek için Alo 147 şikayet hattını oluşturdu, bu hatla herkes kolaylıkla öğretmeni şikayet edebiliyor ve bu şikayetlerin sonucunda öğretmene soruşturma açılabilir. Bu sebeple hem özel hem devlet okullarında şikayet edilmeyen öğretmen yok.”

Öğretmenler nasıl denetlenmeli

Panuş’a göre öğretmenler için bir denetim mekanizması mutlaka olmalı: “Hepimizin sınıflarda eksik yaptığımız şeyler oluyor, fazla yaptığımız şeyler oluyor, dışarıdan bir göz mutlaka bunu görmeli.”

Zeynel’e göre en önemli denetim mekanizması insanın kendi öz denetimi bu sebeple her kurumun kendi öz denetimini yapması gerekiyor: “Her okulun deneyimli öğretmenleri vardır, bunlar farklı ideolojik ve politik görüşlerde de olsa birbirleriyle konuşabilen, tartışabilen insanlardır. Okulların bu öğretmenlerden oluşan bir heyeti olmalı. Zaman zaman toplanıp sadece öğretmeni değil, bir bütün olarak okulun eğitim kalitesini, niteliğini, eğitim araç gereçlerini değerlendirmeli. Çünkü eğitimde sadece öğretmenin davranışı bir ölçek olamaz, içinde bulunduğu eğitim ortamıyla birlikte

değerlendirilmesi gerekir. Dışarıdan gelecek birisi o okulun ortamına, kültürüne hakim olmadığı için öğretmeni sadece birey olarak denetlemeye kalkar bu durum da yanlış sonuçlar doğurur. Hocalar kendi oluşturdukları heyette birbirlerini daha doğru gözlemlerler eksikliklerini daha doğru fark ederler.”

Ayşe Panuş da bu görüşü destekliyor: “İyi öğretmen nedir?, bu çok tartışmalı bir konu. Kimine göre sınav kazandıran, kimine göre her gün ödev veren, hatta bazı velilere göre dayak atan öğretmen iyi öğretmen. Dolayısıyla bir öğretmenin iyi ya da kötü olmasını belirleyen en büyük şey bulunduğu okulun donanımlı olması, araç gereçler, öğretmenin iyi yetiştirilmiş olması, öğrenci profili bunların hepsi çok önemli. Örneğin öğrenci profile çok düşükse öğretmenin ona göre eğitim yapması lazım.”

EĞİTİM DOSYASI

ÖLÜME GÖTÜREN SERVİS İHMALLERİ

[ECE ELMAS]

[fotoğraf: hürriyet.com]

Okul servisleriyle ilgili sorunlar, ağustos ayında İzmir'in Çiğli ilçesinde Alperen Sakin'in kreş servisinde unutulmuş hayattaki kaybetmesiyle tekrar gündeme geldi. Şoförün aracı otoparka bırakması üzerine dokuz saat boyunca araçta unutulmuş çocuk, havasızlıktan boğularak hayatını kaybetti. Kreş yetkilileri önce çocuğun serviste unutulmadığını, uyku saatinde uyuduğunu ve bir daha uyanmaması üzerine hastaneye götürdüklerini söylediler de gerçeği itiraf etmek zorunda kaldılar. Serviste rehber olarak çalışan kişinin 18 yaşında olması, kreş servisinin korsan olarak faaliyet göstermesi ve hayatını kaybeden çocuğun kreşte kaydının bulunmaması her sabah çocuklarını okula uğurlayan öğrenci velilerinde endişe yarattı.

Alperen'in hayatını kaybetmesinden bir ay kadar önce de Şanlıurfa'da Kuran kursu servisinde unutulmuş epilepsi hastası beş yaşındaki Sami Çiçek aşırı sıcak ve havasızlıktan hayatını kaybetmişti. İstanbul'da Fransız Pierre Loti İlköğretim Okulu öğrencisi de serviste uyuyakaldığı için unutulmuş ve camı yumruklamasıyla yoldan geçen biri tarafından fark edilip kurtarılmıştı. Kasım ayında da İstanbul Bostancı'da serviste unutulmuş 3 yaşındaki anaokulu öğrencisi Selin, hostes ve servis şoförüyle beraber kendisini Gebze'de bulmuştu.

Şoförlerin sicilleri endişeye sebep oldu

Arka arkaya gelen ihmaller sebebiyle olaylar gündemden düşmezken Eylül ayında Ümraniye'de bir ilkokulda iki servis şirketi arasında çıkan rant kavgası servis şoförleri sorununu farklı bir boyuta taşıdı. Aralarında husumet bulunan iki şirket arasında çıkan kavgada hayatını kaybeden kişinin kasten yaralama suçundan, polis yakalamaya çalıştığı 4 kişiden birinin çocuğa cinsel istismardan ve bir diğerinin de uyuşturucudan polis kaydı olduğu ortaya çıktı.

Servisçi kavgası sonrası Ntv'ye konuşan İstanbul Umum Servis Aracı İşletmecileri Oda Yöneticisi Gülhan Sunar, servisçilerle ilgili sorunların, İstanbul özelinde düşünüldüğünde, araç satın alan herkesin rahatça sektöre girebilmesiyle doğrudan alakalı olduğunu ve bu durumun

hem belediye hem de odalar tarafından denetimi zorlaştırdığını açıkladı. Sicilleri sorunlu olan şoförleri okul aile birlikleriyle ortaklaşa yaptıkları çalışmalarla emniyete bildirmelerine rağmen verimli sonuç alamadıklarını söyledi. Ayrıca okul aile birliklerine 2010'da valilik tarafından servisçilerden bağış almalarının yasaklandığı ve aldıkları takdirde haklarında işlem başlatılacağı bildirildiği halde, en fazla bağış yapan servis şirketiyle anlaşmaya devam etmelerinin şirketler arasındaki rant kavgasını sürdürdüğünü belirtti.

Olaylar sonrası önlemler gündemde

Üst üste gelen ihmaller okul servisleriyle ilgili yeni önlemler alınmasını gündeme getirdi. Herhangi bir unutulma durumunda çocuğun kolayca fark edilebilmesi için servis camlarının şeffaf olması ve ilanla kaplanmaması kuralı getirilmesine karar verildi. İlk müdahalenin geciktirilmemesi için yolcu taşıyan herkesin ilkyardım eğitimi alması ve korsan servislerin önüne geçebilmek için de belirli harf ve rakam aralıklarında plaka kullanılması yönünde çalışmalara başlandı.

Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Ekim ayında yaptıkları ortak çalışmalarla okul servisleri için velilerin ve öğretmenlerin bulunduğu bir komisyon kurulması, servislerde araç takip sistemi, güvenlik kamerası, üç noktalı emniyet kemeri ev sensörlü koltuklar bulunması zorunlu hale getirildi. Bunun yanında servislerde rehber olarak bulunan kişilerin eğitiminin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından üstlenileceği belirtildi ve şoförlerin her yıl doktor raporu alması şart koşuldu.

Servislere yapılan habersiz denetimler de ülke çapında arttırıldı. İlçelerdeki okul servisleri denetleme komisyonları; araçlarda ilkyardım çantası ve yangın söndürme tüplerinin bulunup bulunmadığını, öğrencilerin emniyet kemerlerini takıp takmadıklarını kontrol ederken, şoförlerin de sicillerine dair incelemelerde bulundu.

Servisçiler yönetmelikten memnun değil

İhmallerin ardından alınması düşünülen önlemlerle ilgili Taşıma Dünyası gazetesine konuşan Bursa Servis İşletmecileri ve Halk Otobüsçüleri Odası Başkanı Başkan Sadi Aydın, mesleklerinin kötü anılıyor olmasından üzüntü duyduğunu ve gerekenlerin yapıp mesleğe zarar verenlerin uzaklaştırılmasını istediğini söyledi. Bakanlıkların ortak çalışması sonucu hazırlanan yönetmelikte taşımalı eğitimin düzenleme dışında tutulmasını doğru bulmadığını belirten Aydın, kamera ve kayıt zorunluluğuna dair eleştirilerini dile getirdi. Bunun yanında bürokratların tabana inmeden masa başında hazırladıkları yönetmeliğin araştırmadan yoksun olduğunu ve haksız uygulamalara sebebiyet verebileceğini de ekledi.

Servislerde zorunlu tutulan bu yeni uygulamaların, servis ücretlerine nasıl yansıtacağı ise şu an belirsiz görünüyor. Hem çocuklarının güvenli bir şekilde okullarına ulaştırılmasını isteyen velileri ve hem de sıklıkla zam gelen akaryakıt fiyatlarıyla başı dertte olan servis şoförlerini memnun edecek adımların ne zaman kesinleşeceği bugün için bilinmiyor.

Kimler servis şoförü olamaz?

Servis hizmet yönetmeliğinin "taşıma işlerinde çalışanlar" başlıklı 8. Maddesine göre, Ceza Kanunu'nda da yer alan "çocukların cinsel istismarı", "reşit olmayanla cinsel ilişki", "kişiyi hürriyetinden yoksun kılma", "uyuşturucu madde imal ve ticareti", "uyuşturucu madde kullanılmasını kolaylaştırma", "uyuşturucu kullanmak" ve "çocuğu uyuşturucuya teşvik etmek" suçlarından hüküm giymiş kişilerin servisçilik yapmasına izin verilmiyor.

Ayrıca sarhoşluktan hüküm giyenler de yasak kapsamına giriyor fakat cinayet, yaralama, gasp, aile içi şiddet gibi suçlarda kaydı bulunmayanların bu mesleği yapmaları için önlerinde herhangi bir engel bulunmuyor. Yönetmelikte belirtilenler dışında bir suç işleyen şoförle çalışıp çalışmamak işverenin kararına bırakılıyor.

Öğrenci Yurtları İhtiyacı Karşılamıyor

[fotoğraf: hürriyet.com]

[AHMET AĞDOĞAN]

Türkiye’de lise ve üniversite çağına gelen her öğrencinin temel ihtiyacı barınma. Üniversite ve liseler arasında eğitim açısından kalite farkının fazla olmasından dolayı öğrenciler, ailelerinin ikamet ettiği şehirden ziyade farklı bir yerde eğitim almaya gidiyor. Bu şehirler genellikle İstanbul, Ankara, İzmir ve Bursa gibi kaliteli lise ve üniversitelerin bulunduğu büyük şehirler oluyor. Öğrencilerin daha iyi eğitim almak için yaptığı bu yer değişikliği barınmaya olan ihtiyacı daha da önemli hale getiriyor.

Türkiye’de ön lisans ve lisansta 2 milyon 149 bin üniversite öğrencisi eğitim görüyor. Yüksek lisans, doktora ve açık öğretimde okuyan öğrenciler ile birlikte bu rakam 7 milyonun üzerine çıkıyor. Ülkemiz genelinde Kredi ve Yurtlar Kurumuna (KYK) bağlı 727 yurttan altı yüz bin yatak kapasitesi bulunuyor. Öğrenci sayısı ve onların ihtiyacı olan yurtların kapasitesi arasında büyük fark olduğu göze çarpıyor.

Devlet yurtlarında yer bulamayan öğrenciler özel yurtlara yöneliyor. Özel yurtlarda fiyat ise verilen hizmete göre değişiyor. Yurt odasında birlikte kalınacak kişi sayısı ve yurttan yemek olup olmaması fiyatı belirleyici konular oluyor. Öğrenci devlet yurdunda barınıyorsa yurt için aylık 168 TL, yine KYK’ya bağlı standardı yüksek, özel nitelikli yurtlarda kalıyorsa 180-285 TL arasında değişen ücret ödüyor. Devlet yurtlarının ücreti özel yurtlara göre daha uygun. Ayrıca fiyatlarda şehirden şehre değişiklik de olmuyor.

‘Yurtta kendime ait özel alan bulamıyorum’

İstanbul’da Kadırga öğrenci yurdunda kalan Galatasaray Üniversitesi öğrencisi kaldığı yurttan kendine ait özel alan bulmanın zorlu-

ğundan bahsediyor: ‘Şu anki kaldığım yurttan bir odada 6 kişi kalıyoruz. Bu yüzden özel alan sadece kendi yatağımızla sınırlı kalıyor.’ Üniversiteye ilk başladığı yıllarda Beşiktaş’ta Abdi İpekçi yurdunda kalırken bu yurt 2016 – 2017 eğitim yılının sonunda kapanıyor. Daha sonra Beyazıt’taki Kadırga öğrenci yurdu na nakil oluyor. ‘Beşiktaş’taki yurttan okula ulaşım çok kolay oluyordu ama şimdi Beyazıt’tan bizim okula gelmek daha uzun sürüyor’ diye belirtiyor. Öğrenciler yurtlara yerleştirilirken öğrenim gördükleri okulun adresinin göz önünde bulundurulması gerektiğini de sözlerine ekliyor.

‘Yurt okulla iç içe ama 6 kişilik odada kalmak zor oluyor’

Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine barınma imkânı sunan üniversiteler arasında. Üniversiteye bağlı yurtlarda 4 bin 163 öğrenci kalıyor. Boğaziçi Üniversitesi’nde 3. sınıf öğrencisi olan Zeynep K. üniversiteye başladığından itibaren kız öğrenci yurdunda kalıyor. Hazırlık senesinde Kilyos’taki yurttan kalan Zeynep, lisansa geçtiği yıl üniversitenin içinde bulunan yurda geçiyor. ‘Bizim yurdu en büyük avantajı okulla iç içe olması, ayrıca yurttan burslu olarak kalıyorum.’ Yurttan odalar 6 kişilik kapasiteye sahip. Zeynep ‘6 kişi kalmak zor ama odada kalan kişiler birbirini iyi tanıyınca bu durum sorun olmaktan çıkıyor’ diye belirtiyor. Yurttan giriş ve çıkış saatleri esnek durumda. Yurdu temizliği ise her iki günde bir okulun kendi personeli tarafından yapılıyor. Zeynep, 2015 yılında bir saldırının yurda girip 5. Katta bulunan bir öğrenciyi jiletle yaralamasının öğrencileri tedirgin ettiğini söylüyor. Bu yaşanan olaydan sonra yurttan en önemli unsurun güvenlik olduğunu savunuyor. ‘Şu anki kaldığım yurttan 7/24 güvenlik görevlilerinin olduğunu belirtiyor.

Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliği Değişti

2017 Şubat ayında Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen ‘özel öğrenci barınma hizmetleri yönetmeliği’ resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdi. Yapılan bu değişiklikle birlikte kurucu veya kurucu temsilcisinin en az lisans mezunu olma şartı getirildi. Yurt açma izni almak için kurucu kişilerin, milli güvenliğe karşı faaliyette bulunan yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ve irtibatının olmaması gerekiyor.

Yapılan düzenleme ile birlikte yurdu 100 metre çapında kahvehane, elektronik oyun merkezleri ve alkollü içki satılan yerler bulunmayacak. Ayrıca yurtlara Türkçe’den başka bir dilde isim verilemeyecek. Kurum binası her yıl öğretim dönemi başlamadan önce yangın güvenliği, elektrik tesisat güvenliği gibi konularda kontrol edilecek.

Yönetmeliğin değişmesinin ardından Eğitim-iş Sendikası internet sitesinden yazılı açıklama yaptı. Yapılan açıklamada ‘kendini savunamayacak yaşta olan ortaokul öğrencilerine yönelik yurt açma hizmeti sadece devletin sorumluluğuyken, bugün hayata geçirilen değişiklikle üçüncü şahısların yurt açmasının önü açılmıştır’ deniliyor. Ayrıca bildiriye ‘Karaman’da, Aladağ’da, İzmir’de yaşanan olaylar tüm kamuoyunun vicdanını sızlatmışken, ortaokul düzeyinde özel teşebbüse yurt açma yetkisi verilmesi kabul edilemez. Devlet, 18 milyondan fazla çocuğun eğitiminden, onurlu, düzgün bir yaşam sürmesinden, sağlıklı, huzurlu, dengeli bir yaşam içerisinde çağdaş, insani ve evrensel değerlere bağlı yurttaşlar olarak yetiştirilmesinden sorumludur’ denilerek yurtların devlet tarafından açılması gerektiği vurgulanıyor.

Değişen Sistemin Gözde Mesleği Öğrenci Koçluğu

ABD’de ilk olarak spor koçluğu olarak ortaya çıkan “koçluk” hizmeti, zamanla pek çok insanın hayatındaki farklı sorunlara destek almak için başvurduğu bir yol oldu. Türkiye’deyse özellikle öğrenci koçluğu son dönemde eğitim sistemindeki keskin değişimlerden kaygılanan, kariyerleri ve geleceklerini planlamak isteyen öğrencilerin yoğun ilgi gösterdiği bir alan haline geldi. Eğitimdeki hızlı ve art arda gelen değişimler öğrencileri ve velileri gelecek kaygısına düşürdü. Danışmanlık benzeri hizmet veren koçların eğitim alanında öğrenciye yardımcı olabilecek yetkinlikte olup olmadıklarını, yasal olarak nasıl tanımlandıklarını ve profesyonel koç olabilmek için gerekenleri araştırdık.

[ECE ELMAS]

Resmi Gazete’de 29 Haziran 2013’te yayımlanan ulusal meslek standardına göre koçluk hizmeti, “istenen performansa ve yaşam tatminine ulaşmak için koç ve müşteri arasında kurulan planlı gelişim ilişkisi”ni ifade eder. Koç unvanını alan kişi, “ilgili yasal süreçler, kalite normları ve hizmet prosedürleri çerçevesinde; koçluk süreçlerinin iş organizasyonu ve süreç başlatma faaliyetini gerçekleştiren, koçluk sürecini yürüten ve bireysel mesleki gelişimini sağlayan nitelikli kişi”dir. Koç, müşterilerin kişisel ve profesyonelini gerçekleştirmeye yönelik farkındalık, gelişim ve çözüm seçeneklerini artırıcı ve bu yönde destekleyici çalışmaları yürütür. Bireysel ya da kurumsal olarak hizmet verebilen koçlar serbest meslek statüsündedir.

Herkes profesyonel koç olabilir

Profesyonel koçluk hizmeti verebilmek için 7-14 bin TL arasında değişen 6 aylık eğitim programlarına katılmak, en az 100 saat profesyonel koçluk hizmeti vermiş olmak ve Uluslararası Koçluk Federasyonu’ndan(International Couch Federation) sertifika almak gerekiyor. 2005’te kurulan ICF Türkiye’nin 2017 yılı itibarıyla 450 üyesi bulunuyor. ICF web sitesinde yer alan verilere göre dünya genelinde yılda ortalama 2 bin yeni üye federasyona kaydoluyor. Koçluğun popülerliğini korumaya bugün de devam eden bir meslek olduğunu anlamak için bu veriler yardımcı olabilir.

Profesyonel koçluk programlarına Türkiye’de hem vakıf hem de devlet üniversitelerinin yaşam boyu eğitim merkezlerinin düzenledikleri eğitimlerle katılmak mümkün. Bunun yanında çok sayıda özel kurum da süresi 2-3 ay arasında değişen koçluk eğitimi vermeye devam ediyor. Eğitimler sonunda koçların, devlet okullarında ve

özel okullarda, koçluk ve eğitim merkezlerinde, danışmanlık merkezlerinde, etüt merkezlerinde ve halk eğitim merkezlerinde istihdam edilebilecekleri belirtiliyor. Son dönemde sosyal medyanın etkinliğini arttırması sebebiyle koçluk eğitimi vermek isteyen bir kişi fiziksel bir ortama ihtiyaç duymadan sanal mecralar aracılığıyla da gelir elde edebiliyor. Alınan eğitimlerin içeriğinde temel psikoloji, temel koçluk bilgileri ve becerileri, yaşam koçluğu gibi alanlar bulunuyor. Kişi aldığı eğitimlerin sonucunda isterse yaşam, eğitim, başarı, kariyer, aile-ebeveyn, iletişim, ilişki, marka, liderlik gibi konularda koçluk yapabildiği gibi şirketlere de koçluk hizmeti verebiliyor.

Öğrenciler yerine eğitim koçları mı düşünüyor?

Öğrenci koçluğu bilinenin aksine belirli noktalarda rehberlik hizmetinden ayrılıyor. Profesyonel koç Selin Yetimoğlu’nun Kariyer Geliştirme Merkezi’nin web sitesinde yer alan yazısına göre, öğrenci koçluğu hizmeti veren kişilerin öğretmen olmak ya da eğitim sektöründe çalışmış olmak zorunluluğu bulunmadığı gibi öğrenciyi sınava bilgi olarak hazırlama yükümlülüğü yoktur ve böylece rehberlik hizmetinden ayrılır. Eğitim koçu olarak hizmet veren kişi mevcut eğitim sisteminin özelliklerine ve öğrenci üzerinde yaratacağı etkilere hakimdir. Öğrencinin kendini tanımasına, hedefler belirlemesine, sorumluluk duygusunu geliştirmesine yardımcı olmayı ve karşılaşılabilecek problemlerle baş etme becerisini geliştirmeyi amaçlar. Ayrıca öğrenci koçu; öğrenciye neleri nasıl yapacağını söylemekten çok, öğrencinin durumunu tespit edip hedeflerini ve hayat amaçlarını belirlemesine yardımcı olur. Bu hedeflere ulaşması için koç, öğrenci ile birlikte seçenekler üretir. Bu süreçte öğrencinin karar alırken özgür olup olmadığını ve koçun onu ne de-

recede yönlendirdiği ya da ona müdahale ettiğini öğrenmek mümkün değil.

Koçluk hizmeti vermeye başlayan kişiler öğrencilerin kendilerini tanımalarını sağlamak, doğru sorulara etkili çözüm önerileri üretmek, ebeveynler ve öğrenciler arasındaki sorunları değerlendirmek ve geleceğe yönelik planları için adım atmak konusunda onlara destek olurlar. “Başarısız öğrenci yoktur, yalnızca öğrenme yeteneğine güvenmeyen öğrenci vardır”, “Her insan eşsizdir ve ihtiyacı olan tüm kaynaklara sahiptir, yeter ki kullanmayı bilsin” benzeri mottolarla yola çıkan koçlar, hem öğrencilere hem de onların sorunlarına çözüm bulmalarıyla beraber ailelerine yardımcı olmayı hedefler. Öğrenciyi ona öğüt vererek değil, doğru sorularla kendi cevaplarını bulmasına yardımcı olarak yönlendirmeyi amaçlar.

Öğrenci koçluğu yalnızca birebir olarak gerçekleştirilmez, bir kuruma da verilebilir. Öğrencilerinin ve öğretmenlerinin başarısını arttırmak isteyen özel okulların son dönemde tercih ettikleri bir yöntem olarak öğrenci koçluğu dikkat çekmektedir.

Öğrenci koçluğunda son durum

19 Ocak 2017’de illere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gönderilen genelgeyle “eğitim danışmanlığı, kariyer rehberliği, eğitim koçluğu, eğitim rehberliği” adı altında faaliyet yürütenlerin tespit edilmesi halinde para cezası alması ve kapatılması gündeme geldi. Böylece rehberlik ve koçluk yapan kişilerin bakanlık denetimi altına alınması amaçlandı. Bu durumda koçluk hizmeti veren kişilerin bu mesleği hangi yollarla yaptıkları ya da yapmaya devam edip etmedikleri ve düzenleme sonrası ne gibi engellerle karşılaştıkları bilinmiyor.

Krampon, 17.74 Lira ve Golbol

[fotoğraf: k12akademi.com]

[EGE ÇUBUKÇU]

Engelli sporcularımız sayısız kupa ve madalya kazanıyor. Onlar kazandıkça biz gururlanıyoruz. Ancak onları ne kadar tanıyoruz? Başlarından geçenlerin ne kadarını biliyoruz? Yaşadıklarını ne ölçüde anlayabiliyoruz?

Türkiye, bir çok yanıyla olduğu gibi, sportif anlamda da garipliklerle dolu. Onca imkana rağmen vizyon eksikliği ve tembellikten dolayı tek tük başarılar kazanılan futbol ve atletizm gibi sporlarda, engelli sporcularımız zirveye oynuyor.

Ülkemiz nüfusunun yüzde 12'si engelli. Bu oran dünya nüfusunda ise yüzde 15. Ama Türkiye'de engelliler sokağa çıkamıyor, para kazanamıyor. CHP Ankara Milletvekili Murat Emir 2016 yılındaki açıklamasında Avrupa'da engelli nüfus içinde yoksulluk tehlikesi içinde bulunanların oranının yüzde 30 olduğunu söylerken, Türkiye'de rakamın yüzde 77.1 olduğunu iddia etmişti. İddia etmişti diyorum çünkü bu konu üzerine resmi makamlar tarafından yapılan bir çalışma yok. Temelde engellileri görmeme ve yok sayma problemimiz olduğu bir gerçek. Görünür hale geldikleri yegane zamanlar da sportif başarı elde ettikleri dönemler. Bu yazıda başarıları ile sporseverleri gururlandıran ve ülkemizdeki çığ futbol dünyasından biraz olsun uzaklaşmamızı sağlayan sporcuları anlatacağım.

İlk olarak İstanbul'da düzenlenen Avrupa Şampiyonası'nda İngiltere'yi 2-1 yenerek zafere uzanan ve çoğu gazilerden oluşan Ampute Futbol Milli Takımımız ile başlayalım. Aslında nüfusun çoğunluğu Türkiye'nin bu turnuvada favorilerden biri olduğunu bilmek bir kenara, şampiyonanın Riva'daki Milli Takım tesislerinde oynanacağından bile habersizdi. Ama final maçını Vodafone Park'ta 42 bin kişi takip etti.

Bu onların ilk uluslararası başarısı da değildi. 2007'de Dünya Şampiyonası'nda üçüncü olan milliler, ardından adı Dünya Kupası olarak değiştirilen organizasyonda 2010, 2012 ve 2014 yıllarında üçüncü olmayı başarmıştı. Ayrıca Avrupa Şampiyonaları'nda da 2004 ve 2008 yıllarında

gümüş madalya kazanmışlardı.

Gene de kazanılan tüm bu başarılar, ampute futbolunun sesini duyurmasına yetmemişti. Avrupa Şampiyonu olan kadroda bulunan Rahmi Özcan bir buçuk yıl önce yaptığı açıklamayla, sponsorluk konusunda nerede olduğumuzu gözler önüne sermişti. Aynı zamanda Osmanlıspor Ampute Takımı'nda top koşturan Özcan, Radyospor'a yaptığı açıklamada, "Önemli spor firmalarının ürettiği hatalı ayakkabılarının atıldığını yetkili ağızlardan duyduk. Bunların bize ulaştırılmadan atılması bizi çok üzdü. Biz lige sponsor olarak bu kramponların gönderilmesini istiyoruz" diyerek yetkililere çağrıda bulunmuştu. Engelli bir sporcuyu hatalı üretilen krampon istemeye götüren yolda kim bilir başka neler yaşandı.

Peki olimpiyatlar tarihinde, takım sporlarında kazandığımız ilk altın madalya kimlerden geldi? Yine engellilerden. 2016'ya Rio'da düzenlenen Paralimpik Oyunlarında Golbol Kadın Milli Takımı, favori Çin'i finalde 4-1 mağlup ederek altın madalyaya uzanmıştı. Daha önce toplamda üç altın madalyası bulunan Türkiye, Brezilya'da üç altın, bir gümüş ve beş bronz madalya kazanarak büyük sükse yapmıştı. Olimpiyat madalyalı sporcularımızın hiçbirinde henüz dopinge de rastlamadı. Böyle bir şey olacağını da zannetmiyorum. Çünkü engelli sporcularımız, böyle bir hiç gündeme gelmedi. "Normal" atletlerimizin aksine.

Türk spor tarihinin en geniş katılımlı organizasyonu da içinde yine engelliler vardı. Bu yıl 18-30 Temmuz tarihleri arasında Samsun'da düzenlenen Deaflympics'e (İşitme Engelliler Olimpiyat Oyunları) 5 binden fazla sporcu katılmıştı. Rusya'nın 199 madalya ile birinciliği göğüslediği organizasyonda Türkiye, 46 madalya kazanmış ve kendi Deaflympics rekorunu kırmıştı. Atletizm,

güreş, judo, tekvando gibi bireysel sporların dışında 2015'te Avrupa, 2016'da da Dünya şampiyonu olan İşitme Engelli Erkek Futbol Milli Takımı, olimpiyat altınını da koleksiyona eklemişti. Bunun yanında Erkek Hentbol ve Erkek Voleybol Takımları da birinciliği göğüslemişti. Bu tablo ışığında yatırım/başarı oranının engelli sporcularımız söz konusu olunca bir hayli yüksek olduğunu görebiliyoruz.

Son olarak da Büşra Ün'den bahsetmek istiyorum. Paralimpik Oyunları'na katılan ilk Türk kadın tenisçi olan Bürşa, son olarak Litvanya'da düzenlenen Vilnius Open'da hem teklerde hem de partneri Ebru Bulgurcu ile birlikte çiftlerde zafere ulaşmıştı. Ancak yine bu yılın şubat ayında kendisine yapılan bir ayıp, engellilere olan bakış açımızı bir kez daha ortaya koymuştu. İzmirli milli tenisçi Şirinyer'deki 16. Noterliği'ne resmi bir işlem için gitti. Ancak 25 basamağı çıkamadığı için, imzalaması gereken evrakları noter görevlisi yanına gelerek imzalattı. Bunu sonucunda noterdeki görevli, kendisine 17.74 TL'lik bir masraf çıkardı. Meblağ ne kadar küçük olsa da, bir insanın engelinden bu şekilde yararlanmak, en hafif tabirle, akıl sır erdirilemeyecek bir durum.

Rahmi Özcan ve Büşra Ün, bizim sesini duyabildiğimiz isimler. Onların sıkıntılarına kulak verdiğimiz evinden çıkmayan ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi gören engelli bireylerin sorunlarını bizi daha da çok korkutmalı. Spor, engelliler için bir hayata bağlanma yöntemi ve toplum olarak bu durum sanki yokmuş gibi hareket etmekten vazgeçmeliyiz. Eğer istediğimiz başarıysa, gördüğümüz gibi gayet başarılılar. Adamlıktan bahsetmiyorlar, sevdikleri şeyi yaparak mutlu olmaya çalışıyorlar. Gereken desteği görürlerse çıkabilecekleri noktaların haddi hesabı da yok.

France et lutte-antiterroriste : histoire d'une escalade sécuritaire

La rédaction du journal satirique Charlie Hebdo, le magasin Hyper Casher, la promenade des Anglais à Nice, le stade de France, les terrasses parisiennes, la salle de concert du Bataclan....Tous ces lieux seront à jamais marqué par le terrorisme sanglant qui a touché la France en 2015. Mais comment gérer « l'après » ? Petit récapitulatif historique de l'état d'urgence, de son fonctionnement et des inquiétudes qu'il suscite.

[ROMANE LHERIAU]

Institué en France par la loi du 3 Avril 1955 durant la guerre d'Algérie, l'état d'urgence est un régime exceptionnel qui permet de renforcer les pouvoirs de l'autorité administrative. Plus précisément, il permet notamment d'interdire la circulation des personnes ou des véhicules, d'instituer des zones de protection et de sécurité et d'interdire le séjour sur une partie du territoire français à une personne que l'on considère comme une entrave à l'action des pouvoirs publics.

Au soir du 13 Novembre 2015, plusieurs attentats sont menés simultanément, touchant chacun plusieurs lieux parisiens. Le stade de France, plusieurs terrasses de plusieurs quartiers animés de Paris et la salle de concert du Bataclan. C'est durant l'intervention des forces de police qu'une cellule de crise sera ouverte par le Président de la République de l'époque, François Hollande. Cette sinistre soirée s'achèvera tard sur une décision limpide du gouvernement français : La France est en état d'urgence. Après deux années rythmées par de nombreuses manifestations portées contre cet état d'exception, le Parlement français a adopté le 6 Juillet 2017, par un vote à l'Assemblée nationale, une sixième et dernière prolongation de celui-ci jusqu'au 1er Novembre 2017. Suite à cela, un nouveau projet de loi destiné à permettre de sortir de ce régime a été présenté au Sénat par le nouveau gouvernement français.

Ainsi, les principales mesures autorisées à titre exceptionnel dans le cadre de l'état d'urgence pourraient se voir inscrire dans le droit français avant la fin de l'année afin de -selon les mots du Président Emmanuel Macron- «renforcer la sécurité face à la menace terroriste». Si certaines n'y seront pas incluses comme notamment l'interdiction de manifester, d'autres deviendront des mesures permanentes, c'est le cas par exemple de la fermeture administrative de certains lieux de culte et de l'autorisation de perquisitions administratives. Autrement dit, sous certaines conditions, les policiers auront dorénavant le droit d'entrer dans les maisons de personnes considérées par l'état français comme des menaces pour la sécurité publique.

Cependant, cette nouvelle proposition provoque depuis quelques mois de vives contestations, un appel intitulé « Banalisation de l'état d'urgence : un danger pour l'état de droit » a même été lancé sous la signature de nombreux chercheurs et universitaires. Cette pétition a pour but de dénoncer cette nouvelle loi contenant des mesures gravement ostentatoires aux libertés françaises, notamment aux libertés de culte, d'expression et de droit à la vie

Une manifestante porte une pancarte lors de la manifestation pour la sortie de l'état d'urgence. Toulouse contre l'état d'urgence. Crédits photo : Gyrostat

privée. En effet, selon les signataires, ces libertés ne peuvent être bafouées même au nom de la lutte contre le terrorisme.

Une question se pose alors : pourquoi tant d'inquiétudes ? Pour tenter de comprendre mieux ce projet de loi et l'incertitude ambiante qui pèse en France, nous avons interrogé Matthieu Quinquis, élève-avocat, membre de réseaux mobilisés contre l'état d'urgence :

Que pensez-vous de la situation en France depuis le début de l'état d'urgence ?

A mon sens, il y a un mot pour résumer la situation en France : tension. Cette tension est tout d'abord perceptible en termes de droits et libertés. La France s'est construite depuis 200 ans sur le principe de séparation des pouvoirs et a élevé au plus haut niveau juridique le droit à la sûreté. C'est sur cette base que les citoyens peuvent exercer leurs droits et jouir de leurs libertés. La déclaration de l'état d'urgence est venue marginaliser ces principes directeurs en les reléguant au rang d'accessoires et de décors historiques. Cependant, la tension perceptible au niveau des droits individuels et collectifs n'est que la traduction d'une tension politique générale. L'état d'urgence marque un point d'étape majeur d'un continuum politique de mise sous tension de la société française. La crise, réelle au moment des attentats de 2015, est devenue un nouveau mode de gestion et une incroyable justification aux discours les plus sécuritaires. Dans ce contexte les citoyens, inquiets, n'opposent quasiment aucune résistance aux projets qui leurs sont présentés et aux atteintes aux droits qu'ils supposent.

Selon vous, pourquoi le projet de loi du nouveau gouvernement visant à renforcer la lutte contre le terrorisme et la sécurité intérieure est si mal accueilli en France ?

Je n'ai pas l'impression qu'un mauvais accueil ait été réservé à ce projet de loi. Ce sujet a relativement peu mobilisé en dehors des associations et forces militantes traditionnelles. Si vous voulez parler de l'opposition des associations, il me semble que le projet parle de lui-même. Le déplacement du curseur qu'il accélère vient heurter tous les principes sur lesquels notre droit s'est bâti. On assiste à la finalisation d'une transformation constatée depuis plusieurs années en matière tant de législation pénale que d'organisation de la police administrative en France. Les solutions proposées en matière de sécurité ne sont pas satisfaisantes parce que réductrices dans leur compréhension des problèmes, simplistes dans leur format et stigmatisantes dans leurs effets.

La France se dirige-t-elle vers une nouvelle normalité inquiétante pour nos libertés individuelles comme on peut l'entendre dans certains médias aujourd'hui ?

Il y a effectivement une banalisation évidente des mesures les plus intrusives en matière de libertés. Au fil des années, on est parvenu à lui faire croire que la prévention des crimes et la sécurité pouvait tout justifier. Mais, au delà de la banalisation, il faut bien avoir conscience de l'effet de cliquet qui accompagne l'adoption de toutes ces mesures : une fois que ces dispositifs sont entrés dans notre droit, nous avons la certitude qu'ils n'en sortiront jamais.

Türkiye'nin Bitmeyen O HALLERİ

[fotoğraf: sputniknews.com]

[BURAK ARPACI]

Türk demokrasisinin yumuşak karnı ohal yıllar sonra Türkiye gündemine geri döndü. Bu geri dönüşün toplumda ve siyasi düzlemde yarattığı tartışmaları ve örnek gösterilen Fransa'daki uygulamaları değerlendirdik.

1982 Anayasasında temelleri atılan ve 1983'te yasaşan OHAL kanunu, 1987 yılından 2002 yılına kadar toplam 15 yıl boyunca, dört ayda bir aralıklarla 46 kez Meclis kararıyla uzatılarak doğu ve güneydoğu illerinde uygulanmıştı. Daha önce hiç ülke genelinde ilan edilmemiş olan OHAL, güneydoğu bölgeleri ve PKK'ya karşı yürütülen operasyonlarla özdeşleşmiş bir uygulamaydı. 1994'ten itibaren OHAL bölgesinin kapsamı daraltılmaya başlandı. Kasım 2002 yılına gelindiğinde OHAL sadece Diyarbakır ve Şırnak'ta geçerliydi. 30 Kasım 2002'de bu kalan iki kentte de OHAL kaldırıldı. Adalet ve Kalkınma Partisi'nin (AKP) kurduğu ilk hükümetin gerçekleştirdiği öncelikli icraatlerden birisi 15 yıllık OHAL sürecini sonlandırmak olmuştur.

OHAL Kanununun Geri Dönüşü

2002'den bu yana Türkiye'nin gündeminden çıkmış olan OHAL uygulaması, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından tekrar yürürlüğe girdi. Türkiye'de OHAL ilanı ve sonrasında uygulandığı dönem her zaman tartışmalı olmuştur. Özellikle 90'larda OHAL'in JİTEM'in varlığıyla özdeşleşmesi tartışmaları körüklemiştir. Kamu kuruluşları ve hükümetler, JİTEM adlı bir oluşumun olmadığını ifade etse de 2011 yılında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü soruşturmada JİTEM'in "İçişleri Bakanlığı'nın onayı olmadan ve Genelkurmay'dan görüş alınmadan Jandarma Genel Komutanlığı'nın kendi inisiyatifıyla kurulmuş olduğu" sonucuna varılmıştı. 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında uygulanan OHAL'de de benzer tartışmalar devam ediyor. Özellikle OHAL kapsamında çıkarılan KHK'ların kamuoyunda FETÖ olarak bilinen örgütlerle mücadelede çıkıp muhaliflere karşı toplu bir sindirmeye, adeta bir cadı avına dönüştüğü görüşü sınırlı olarak hem Türk basınında hem de dünya basınında yer almaktadır.

Özellikle Türk siyasi tarihi için çok önemli bir referandum olan 16 Nisan Referandum'u OHAL uygulaması altında yapıldı. Her ne kadar Binali Yıldırım bir demecinde "Referandum olması halinde, elbette kimseye, 'OHAL altında seçime gidildi, OHAL şartlarında referandum yapıldı' gibi bir söz söyleme fırsatı vermeyiz. Bu nedenle referandum öncesi OHAL kaldırılır diye düşünüyorum." dese de Türkiye hayati öneme sahip 16 Nisan Referandumuna OHAL altında gitti. Bazı

anayasa hukukçuları OHAL döneminde anayasal kamuoyunun oluşmasının önünde engeller olması riskine dikkat çekmesine karşın bir grubun da bu tür bir riskin var olmadığını ve referandum kampanyalarının serbestçe yürütüldüğünü iddia ettiğini gördük. Öte yandan ana muhalefet partisi CHP'den milletvekili Zeynep Altıok Akatlı'nın raporuna göre "Hayır" kampanyası yürüten 115 kişi gözaltına alındı. Bütün bunları göz önüne aldığımızda vatandaşların endişelerinde haklı olabilecekleri ortaya çıkmakta.

Olağanüstü hal koşullarının getirebileceği olumsuzlukları göz önünde bulunduran bazı ülkeler, anayasalarına koydukları bir madde ile OHAL dönemlerinde ve ülkenin karşılaştığı ve kendilerinde farklı tanımlamaları olan olağanüstü koşullarda anayasa değişikliği yapmayı yasaklıyor.

OHAL' in farklı yorumları

Fransa'da ise bu türden bir kısıtlama, "Ülkenin toprak bütünlüğünün tehlikede olduğu durumlarda anayasa değişikliği yapılamaz" denilerek ifade ediliyor. Birçok siyasinin Fransa örneği üzerinden Türkiye'de yaşanan OHAL uygulamasını savunması ise üzerinde durulması gereken ayrı bir konu. Galatasaray Üniversitesi öğretim üyesi Ahmet İnsel'in paylaştığı verilere göre Fransada OHAL'in olduğu 6 ayda toplam idari kararlar yani savcı ya da sorgu hakiminden izin almadan, mülki idare amirinin bazen de bakanın doğrudan kararıyla yapılan arama sayısı 3 bin 540. İlk üç ayda 3420 ikinci üç ayda 120'ye düşmüş. Fransa'da bu aramalarda 740 tane silah bulunmuş. Bunun 75'i savaşa silah. Ve bu aramalar sonunda 592 savcılık soruşturması açılmış. Bunların 222'si silah bulundurma suçundan, 206'sı uyuşturucu bulundurma suçundan, 167'siyse diğerlerinden. Toplam 67 kişiye ceza verilmiş. Şu ana 56 kişi tutuklu var.

Bu veriler ışığında, Türkiye'de OHAL ilan edilmeden önce yaşananlar ve OHAL'den sonra da devam eden duruma bakıldığında bir karşılaştırma yapmanın bile mümkün olmadığını söyleyen İnsel "Türkiye'de 10 bin kişi gözaltında olduğu söyleniyor. 60 bin civarında işten el çektirilenler var. Bu sayıyla Fransa'daki sayıyı karşılaştırmak mümkün değil. Derseniz ki Fransa'da OHAL'i çıkaran nedenle buradaki OHAL'i ortaya çıkaran neden arasında kıyaslama yapılmaz. Bu kabul edilebilir. Arada olgu farkı var çünkü" dedi. "Ankara garın-

daki terör saldırısı sırasında da bunu yapabiliirdi. Ama etmediler. Karşılaştırma sadece bahane bulma bir meşruiyet bulma dışında pek anlamlı değil. Ama şunu diyeyim OHAL ilan edilmesinin somut gerekçeleri var. Buna karşı çıkmak darbeyi ciddiye almamak demektir" yorumunda bulundu.

Paris'te gazetecilik yapan Arzu Çakır Morin'e göre de uygulama Türkiye'den farklı. Arzu Çakır Morin, Fransa'da parlamentonun OHAL sürecinde her konuda hesap sorduğunun ve her terör gelişmesinde hükümetin parlamentoyu bilgilendirmekle yükümlü olduğunun altını çizdi.

Fransa'daki OHAL uygulamalarını anlatan Morin "Şu ana kadar hiçbir yasa parlamentodan geçmeden kabul edilmedi. Burada 49/3 adı verilen KHK'lar var. Bu Cumhuriyet tarihinde çok az kullanılmış. En son kullanılma örneği son Çalışma Yasası'ndaydı. İşçiler direndi, muhalefet de onlara destek vermişti ve yasa senatodan geçmedi. Bunun üzerine hükümet KHK ile bir yasa getirdi. Bunun dışında, Fransa'da OHAL ile ilgili bir KHK getirilmedi. Ayrıca sivillere ve şüphelilere gözaltı yok. Sadece terör şüphelilerinin gözaltı sürelerinin uzatılması söz konusu. Her şey hukuka uygun devam ediyor. Ayrıca terör suçluları ile ilgili kesinlikle suçlu ifadesi kullanılmıyor, zanlı ifadesi kullanılıyor. Ciddi terör suçu işleyenlere bile diğer suçlara uygulanan yasaların dışında bir uygulama yapılmıyor" diye konuştu.

Erdoğan başta olmak üzere pek çok Ak Partili ise Türkiye'deki OHAL uygulamasını her seferinde Fransa'yı örnek göstererek meşrulaştırmaya devam etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, İstanbul'da düzenlenen Anayasa Mahkemesi'nin kuruluş yıldönümü toplantısında yaptığı konuşmasında Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun Türkiye'yi siyasi denetime alma kararını tekrar Fransa'daki OHAL'i örnek vererek eleştirdi ve "Fransa OHAL'de seçime gidince ses çıkarmayanların, üstelik bir darbe girişiminin ardından Türkiye de aynısını yaptı diye bizi denetim sürecine alması en hafif tabiriyle ayıptır." diye konuştu.

Önümüzdeki günlerde ise gündemi meşgul edecek gibi görünen temel soru Türkiye'nin 2019 Başkanlık Seçimi'ne de OHAL altında gidip gitmeyeceği olacak gibi görünüyor. Bakalım Türk siyasi tarihi için oldukça kritik görünen bu eşiği tekrar OHAL altında mı geçeceğiz ?

Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet ve Cinayet

“Konferanslarda içinizde hayatında hiç tacize uğramayan var mı diye sorduğumuzda çoğu zaman hiç parmak kalkmaz salondan.” Bu cümle Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı gönüllüsü Hazal Günel’e ait. Aslında tam olarak bugün kadınların yaşadığı sorunları en çarpıcı bir şekilde gözler önüne seriyor. Toplumun yarısını oluşturan kadınlar evde, okulda, iş yerinde ya da sokakta tacize ve şiddete maruz kalıyor. Hedef sağlıklı bir toplum yaratmaksa çözümün neresindeyiz?

Kadına Şiddet

Yapılan araştırmalarda görülüyor ki kadın cinayetlerinin arkasında şiddet yatmakta. Mor Çatı’nın verilerine göre her 3 kadından 1’i evde kocasının ya da sevgilisinin şiddetine maruz kalıyor. Derneğin gönüllü çalışanlarından Hazal Günel, okuma yazma bilmeyen kadınların derneğe başvurduğu gibi çalışan, yönetici olan kadınların da başvurduğunu belirterek, her profilden kadının şiddete maruz kaldığını sadece sıyrılmaya noktasında, mücadele sırasında farklılık gösterebileceklerini belirtiyor.

Mor Çatı’nın 1001 kadın ve çocukla yürüttüğü 2314 görüşme yapılan çalışmada, Mor Çatı’ya en çok sırasıyla 25-34 yaş aralığındaki kadınların ve 35-44 yaş aralığındaki kadınların başvurduğu görülmekte. Yapılan görüşmelerin 1026’sından şiddet uygulayana dair bilgi alınıyor. 2017 yılında kadınlar en çok kocaları tarafından şiddete maruz bırakılmış. 491 kadın kocasından şiddet gördüğüne dair bilgi vermiş. Ancak çoğu durumda kadınlar sadece kocaları tarafından değil kocanın akrabası, kadının akrabası, çocuğu, babası ve erkek arkadaşları tarafından da çoklu şiddete maruz bırakılmışlar. Uygulanan şiddet türleri arasında çimdikleme, itip kakma gibi fiziksel şiddet ve istenmeyen cinsel davranışlara zorlanarak uygulanan cinsel şiddet olmakla birlikte ekonomik özgürlüğü kısıtlama, parayı kullanarak aşağılama şeklinde uygulanan ekonomik şiddet, küsme, baskı kurma yoluyla uygulanan psikolojik şiddet de yer almakta. Görüşülen kadınlardan yaklaşık %19,4’ü psikolojik şiddete maruz kalırken, yaklaşık %12,9’u fiziksel şiddete maruz kalmış. Bunun dışında ekonomik ve

cinsel şiddete maruz kalanlarda mevcut. İncelenen örnek davalarda, kadının perde takmasına yardımcı olmaması, yavaş yürümesi, boşanmak istemesi gibi basit nedenler kadına şiddet uygulayan erkekler tarafından verilen nedenler arasında.

Kadına Şiddet ile ilgili haberlerin medyada yansımaları

Kadına şiddetin devlet tarafından ve toplum tarafından çoğu zaman yeterli tepki toplayamamasında toplumun algısını etkileyen medya da büyük rol oynamakta. Medyanın büyük öneme sahip bu haberler için seçtiği “Aşk Cinayeti”, “Cinnet Geçirdi, Sevgilisine Kezzap Attı” başlıkları, durumun normalleştirilmesine ya da çarpıtılmasına sebep olabilmektedir. Haberlerde yer alan “O saatte orada ne işi varmış?”, “Evli değilse o erkekle evde ne yapmaya gitmiş?”, “O kadar kısa şort giyerse tabii tekme atarlar, az bile yapmış.,” “Su testisi, su yolunda kırılır.” tepkileriyle çalışılan kadın cinayetleri ve kadına karşı işlenen diğer suçlar sıradanlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Medyaya yanlış yansıyan güncel bir kadın şiddeti haberini inceleyecek olursak: Samsun Haber Gazetesinin İHA’ya dayandırdığı habere göre, evli ve üç çocuk sahibi inşaat işçisi E.A. (37) adlı erkek, birliktelik teklifini reddeden evli ve bir çocuk sahibi S.T.(26) adlı kadını tehdit ederek buluşmaya zorladı; 13 Aralık 2016’da S.T. ile E.A. buluştu. Buluşmada ne yaşandığı haberde yer almadı ancak S.T. adlı kadının “fantezi yapalım” diyerek kandırıldığı ve E.A.’yı bağladıktan sonra darp ettiği ve olay yerini terk ettiği belirtildi.

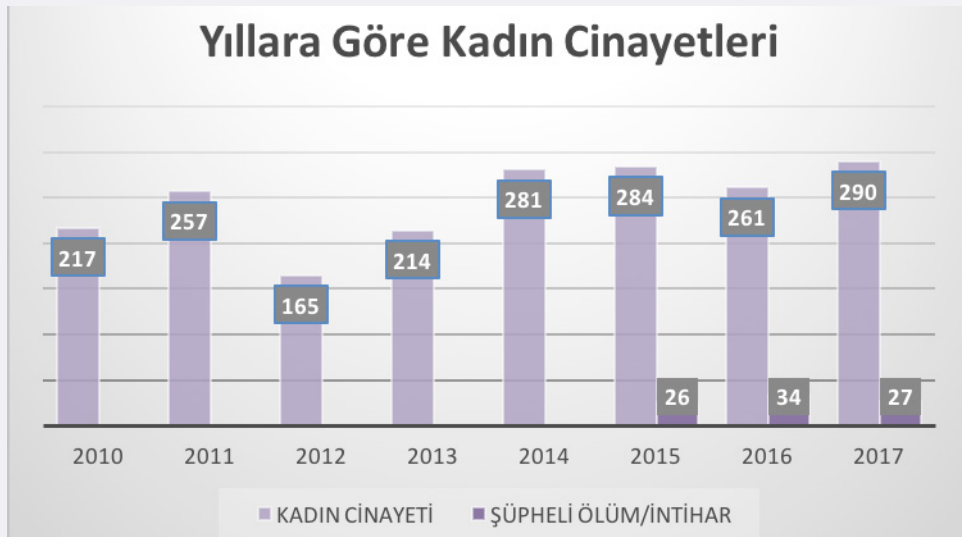
28 Şubat 2018’de görülen duruşmada, S.T.’nin avukatı Ata Giritli, olayın esas mağdurunun müvekkili S.T. olduğunu belirterek, “S.T. sürekli tacize uğramıştır. E.A. bugün hayattaysa S.T.’ye borçludur. Çünkü olayın hemen ardından haber vermiştir. Hastaneye gitmesi sağlanmıştır. Kardeşleri de gelip kurtarmıştır. Deliller toplanmıştır” diyerek, müvekkilinin tahliyesini istedi. 14 Temmuz 2016’dan beri tutuklu bulunan S.T. tutuksuz yargılanmak üzere tahliye edildi.

İHA Samsun şubesinin servis ettiği haber, Samsun yerel haber sitelerinde “Fantezi davası” diye haberleştirildi. Samsun gazetesi’ nin haberle ilgili spotu şu şekildeydi : “Samsun’da ‘Fantezi olsun’ diye kandırarak bağladığı adamı darp eden kadın tahliye oldu.” E.A.’nın kadını taciz ve tehdit ettiği bilgisi, haberde vurgulanmadı ancak haberin ara başlıklarında “3 çocuk babasına darp”, “Fantezi yapalım, dedi” gibi ifadeler kullanıldı.

TV Programlarında Kadına Şiddet

Kadına şiddetin birçok TV dizisinde de normalleştirildiği görülmekte. RTÜK Kadına şiddeti açıkça gösteren TV programlarına herhangi bir yasaklama getirmemekte. Örneğin ATV’de yayınlanan ‘Sen Anlat Karadeniz’ isimli dizide yer alan sahnede bir erkeğin “bileklerini gösterdiği için” karısının parmaklarını kırdığı şiddet içerikli sahne, büyük tepki topladı. Aynı dizi ikinci bölümünde tecavüz sahnesini yayınladı. Bunun dışında yine birçok kitleye hitap eden Siyah Beyaz Aşk dizisinde kadınlara ve sağlık çalışanlarına yönelik şiddet sahneleri izlettirildi. Bu sebeplerle her iki dizi de sosyal medyada tepkiyle karşılandı ve RTÜK’e şikayet edildi. Ancak bugüne kadar dizilerin ceza aldığına yönelik herhangi bir bilgi yer almamakta.

Yıllara Göre Kadın Cinayetleri

Kadın Cinayetlerinin Grafıklere Yansımaları

2018'in ilk 4 ayında 72 kadın öldürüldü. Resmi kaynaklarda kadın cinayetleri konusunda net bir veri bulunmadığından dolayı veriler Bianet'in medyaya yansıyan kadın cinayetleri haberlerinden elde ettiği sayılardan oluşuyor. Ayrıca, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu gibi feminist oluşumlar da bu konudaki açığı kapatmaya çalışıyor. Bu platformun çalışmaları sonucunda elde ettiği verilere göre, kadın cinayetlerinin %29'u şüpheli ölüm, %28'i tespit edilememiş.

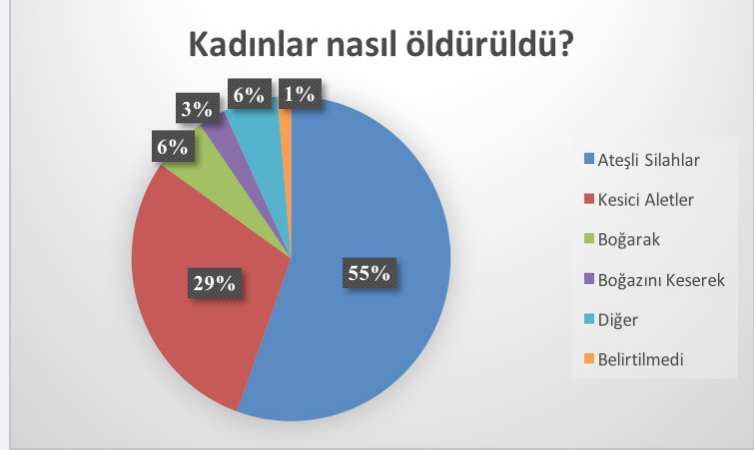
Cinayeti işleyenlerin öne sürdüğü sebeplere bakacak olursak, kendi hayatına dair karar alması %21'lik kesimin cinayet sebebinin oluştururken, boşanmak istemesi, ekonomik sebepler, sevgilisinden ayrılmak isteme-

si, barışmayı reddetmesi, arkadaşlık teklifini reddetmesi de diğer cinayet sebepleri arasında yer alıyor.

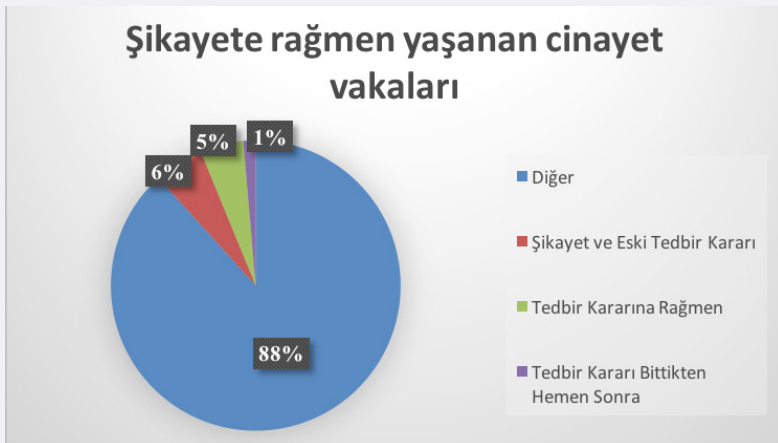
Örneğin; 2018 yılı içerisinde gerçekleşen kadın cinayeti davalarında: Adana'da M.D eski karısını barışmayı reddettiği, Gaziantep'te İ.K karısını kıskandığı, İstanbul'da S.G dini nikâhlı karısını çalıştığı pizzacıdan ayrılmak istediği için öldürdü. Ayrıca 2016'da Bolu'da gerçekleşen bir kadın cinayeti davasında, eski sevgilisi Berfin Yıldız'ı öldüren C.K duruşmada cinayeti kadının falında başka bir erkek çıktığı için işlediğini söyledi. Kadın cinayetlerini işleyenlerin çoğunlukla kadınların yakın çevresindeki erkekler olduğu gözle çarpıyor.

Kadınların yüzde 54'ünü partnerleri, yüzde 10'unu eski partnerleri, yüzde 19'u akrabaları, yüzde 4'ünü ise yakınlarının partnerleri öldürdü.

Kadın cinayetlerinin yüzde 55,5'inde ateşli silahlar, yüzde 29'unda kesici aletler kullanıldı.

Cinayetlerin yüzde 5'i çıkartılan koruma tedbir kararlarına rağmen işlendi. Öldürülen kadınların yüzde 7'si cinayetten önce şikayette bulunmuştu ama ya tedbir kararı çıkartılmamıştı ya da çıkartılan tedbir kararı cinayet tarihinde sona ermişti.

Erkekler 2017'de 290 kadın, 22 çocuk ve olay sırasında kadınların yanında olan/cinayeti engellemeye çalışan 34 erkeği öldürdü. Cinayetlerin yüzde 20'si kadınların yaşadığı ev ya da evinin önünde, yüzde 17'si kamusal alanlarda, herkesin gözü önünde gerçekleşti.

DOSYA HABER

TOPLUM

Bu konu hakkında daha detaylı bilgi almak için Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nda gönüllü olan Hazal Günel ile röportaj gerçekleştirdik. Şiddetle karşı karşıya kalan kadınların uygulayabilecekleri çözüm önerileri üzerine konuştuk.

Kadına yönelik şiddet, taciz ve cinayetlerin ortadan kaldırılması için toplumda herkesin elini taşın altına koyması gerekiyor. Toplumsal düzeni sağlamada önemli görevleri olan yasama, yürütme, yargı, medya ve sivil toplum örgütleri ise bireylere yol gösterici adımların atılmasında başrolü üstleniyor.

Sivil Toplum Kuruluşları İçinde Önemli Bir Örnek: Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı

Şiddetle yüz yüze olan kadınlarla dayanışmayı sürdürmek, aile içindeki şiddete karşı mücadeleyi yaygınlaştırmak amacıyla 1990'da Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı kuruldu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nden mezun olan Hazal Günel altı yıldan beri Mor Çatı gönüllüsü. Vakfın kuruluş fikrinin ilk önce kadınlara bilgilendirme yapacak telefon hattından doğduğunu anlatıyor.

"80'li yılların sonuna doğru Mor Çatı'nın kurulması gündeme geliyor. 80'li yıllardaki o politik düzlemi düşündüğümüz zaman politik eylemlerin kısıtlılığı ve bir takım baskılar sebebiyle her şeyi yapmak biraz daha zorken kadınlar bir araya gelmeye devam ediyorlar. Mor Çatı, bir araya gelişler sonucunda aslında bir telefon hattı olarak kurulmak isteniyor. Ve önce telefon hattı olarak kuruluyor, sonrasında Avrupa'daki örnekler inceleniyor. Türkiye'deki başvuruları göz önüne alarak bir sığınak açılması gündeme geliyor. 95 yılında da sığınak ilk defa açılıyor."

Mor Çatı, kadına yönelik şiddeti, cinayeti önlemek ve farkındalık yaratmak için çeşitli kuruluşlarla iş birliği yapıyor. Vakıf, Avrupa Birliği'nden aldığı fonlar ve bağışlar sayesinde faaliyetlerini yürütüyor.

İstanbul Sözleşmesi ile kadın hakları uluslararası güvence altında

Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, kadına yönelik şiddet, özellikle de ev içi şiddet konusunda, uluslararası alanda bölgesel olarak hazırlanmış ilk Avrupa Konseyi Sözleşmesidir. Kadına yönelik ev içi şiddetle ilgili yaptırım gücü olan ilk uluslararası sözleşme olan bu belge, Mayıs 2011'de Türkiye tarafından İstanbul'da imzalandığı için kısaca İstanbul Sözleşmesi olarak anılıyor. İstanbul Sözleşmesi, imzalayıp onaylayan ülkelere, fiziksel, cinsel, ekonomik ve duygusal şiddet

türlerini önlemek için gerekli yasal önlemleri alma yükümlülüğü getirdi. Sözleşme 25 Kasım 2011'de TBMM'de kabul edildi.

İstanbul Sözleşmesinin kadın haklarına nasıl bir katkısı oldu sorusuna Hazal Günel: "Sözleşmenin içerdiği birçok madde var. Taraf devletlere birçok düzenleme getiriyor. Avrupa'da birçok ülke sözleşmeyi imzaladı. Türkiye bu sözleşmenin ilk imzalamasıydı. Birçok ülke alt yapısını oluşturmadan imzalamak konusunda çekinceli davranmıştı. Örneğin, İstanbul Sözleşmesi içerisinde şu söyleniyor: cinsel şiddete ilişkin cinsel şiddet kriz merkezleri açılması. Yani bir kadın cinsel şiddete maruz kaldığı zaman bürokrasi ile çarpışmaması için özellikli olarak hizmet alabilsin. Taraf devletler bunun için merkezler oluştursun. Kadına yönelik şiddet konusunda ücretsiz olarak ulaşabilecekleri 7 gün 24 saat esasıyla çalışan acil yardım hatları olsun. Birçok konuda işimize yarıyor. Çünkü uluslararası sözleşmeler iç hukuk yetersiz kaldığı zaman geçerli olan sözleşmelerdir. İç hukukta düzenlenmeyen konulara karşılık uluslararası sözleşmeye bakılır" diye cevap vererek İstanbul Sözleşmesinin önemine değiniyor.

İstanbul Sözleşmesi hazırlanırken 4 temel ilke dikkate alınmıştır:

1. Önleme (şiddeti önleme)
2. Koruma (şiddet mağdurunu koruma)
3. Kovuşturma (şiddet uygulayanı soruşturma)
4. Politikalar (kadına karşı şiddetin sonlandırılmasına yönelik politikalar)

Devlet Kadınları Koruyor mu?

2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı kanun, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenliyor. Kanunun giriş metninde Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ve yürürlükteki diğer kanuni düzenlemeler esas alınır, denilerek İstanbul Sözleşmesine atıf yapılıyor. Mor Çatı Gönüllüsü Günel kanunun kadınlar açısından önemine değiniyor. "Metin olarak 6284 çok iyi bir metin ve birçok şeyi kapsayıcı şekilde düzenliyor. Feminist hukukçular, femi-

nist mücadeledeki kadınlar ve Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bir araya gelerek bu yasayı çıkarttılar. Daha önce 4320 vardı. Onun bir üst versiyonu olarak düşünülebiliriz. Yani 4320'nin karşılamadığı birçok şeyi 6284 karşılıyor. Her şeyden evvel kadının beyanını esas alıyor.

Kadınlar, çoğu zaman yaşadığı şiddeti kanıtlayamaz. Çünkü dört duvar arasında gerçekleşir çoğu zaman. Ne şahidi ne de belgesi vardır. Hiçbir şeyi yoktur. O yüzden yasanın kadının beyanını esas alarak değerlendirmesi çok önemli bir gelişme. Bu birçok kadın açısından şiddetten uzaklaşabilmenin bir yolu haline geldi. Bu yasa birçok kadının hayatını kurtarsa da çok fazla aksaklık var. Kadından yana bakış açısıyla değerlendirilmediğinde bu yasa da bir işe yaramıyor.

Örneğin: yasa ihlal ediliyorsa, evden uzaklaştırılan adam eve geri geliyorsa şikâyet edildiğinde hapis cezası alması gerekir, ancak bu çok nadiren çıkarılıyor, kadınlar bu ihlallerle baş etmek zorunda kalıyor. Bunun yanı sıra önceden 6 aylık kararlar çıkartılırken şimdi 1-2 aylık kararlar var. Bir aylık kararda, 15 gün tebligat süresi, geriye kalan 15 gün kadını kim koruyacak, bunun gibi aksaklıklarla karşılaşılıyor."

Şiddet ve taciz sosyal medya'dan ifşa ediliyor
Kadınlar, şiddet, taciz gibi hak ihlallerine uğradıkları zaman yapan kişiyi cezalandırmak amacıyla onları sosyal medya hesaplarından ifşa ediyor. Kadınlar hukuki süreçten sonuç alamayınca bu yöntemle başvuruyor. 11 Aralık 2017 tarihli Hürriyet'in haberine göre Ankara'da evinin önünde tacize uğrayan kadın, şikayet için karakola gidiyor. Soruşturma için olumsuz yanıt alınca evinin önündeki güvenlik kamerasından olayın çekilmiş görüntülerini sosyal medyada paylaşarak "tacizcimi arıyorum" dedi.

Hazla Günel sesini duyuramayan kadınların sosyal medya üzerinden seslerini duyurmaya çalıştıklarına değiniyor. "Özellikle cinsel şiddet söz konusu olduğu zaman, kadınlar süreci yargıyla birlikte götürmek istiyor ama erkek yargı var ve çoğu zaman bu kişiler ya hiç ceza almıyor ya da indirim alıyorlar. Dolayısıyla kadınların maruz kaldıkları şiddete karşılık tatmin edici bir karşılığı olmuyor bunun. Kadınlar da çoğu zaman ifşa yöntemini kullanmak istiyorlar. Twitter çok kullanılıyor bununla ilgili. Twitter üzerinde işte şu kişi bana bunu yaptı diye aslında açık etmesi yöntemlerden biri."

Şiddet ve Taciz Herkesin Başına Gelebilir
Mor Çatı her yıl yaptıkları çalışmaları faaliyet raporu olarak yayınlıyor. 2017 yılında 1001 kadın ve çocuk Mor Çatı'ya başvuruyor. Başvuru yapanların 45 ise çocuk. Günel Başvuran kadınların profiline bahsederken "En fazla şu tipte kadınlar başvuruyor demek çok zor. Her profilden kadın başvuruyor aslında Mor Çatı'ya. Bizler üniversitelere konferansa gidiyoruz. Orada içinizde hiç sokakta tacize maruz kalmayan var mı diye sorduğumuzda çoğu zaman hiç parmak kalkmaz salondan. Üniversite öğrencisi bu kadınlar yani dolayısıyla her yerde, her yaşta, her alandan, her profilden, ekonomik - sosyal açıdan değerlendirecek olursak her sınıftan kadın da buraya başvurabilir. Hepimiz hayatımızın herhangi bir döneminde böyle bir desteğe ihtiyaç duyabiliriz" diye sözlerine ekliyor.

Çözüm politikalar üstü hedef ile mümkün
Türkiye'de kadına yönelik şiddeti azaltmak, yok etmek için, Hazal Günel, çözüme yönelik atılması gereken adımları sıralıyor: "Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda samimi bir politika yürütülmesi gerekiyor. Politikalar üstü bir hedef olabilir ancak. Dolayısıyla buna

uygun bir şekilde düzenlemeler yapılmalı. Yani sadece yasa metni çıkartmak değil aslında ya da sözleşmeye imza atmak değil. Sözleşmenin gereği neyse bunu yapma konusunda ısrarlı bir şekilde yaklaşımın olması, alt yapıların buna göre düzenlenmesi, çelişkilerin buna göre ortadan kaldırılması gerekir."

Kaynak: www.bianet.com.tr

ŞİDDETE MARUZ KALDIĞINIZDA ULAŞABİLECEĞİNİZ KURULUŞLARIN İRTİBAT NUMARALARI

Şiddete maruz kalındığında başvurabileceğiniz kuruluşlar: **Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM), Aile ve Sosyal Politikaları Bakanlığı İl Müdürlüğü, belediyeler ve kadın örgütlerinin** iletişim bilgileri aşağıda yer almaktadır. Bunun yanı sıra evden çıkmadığınız durumlarda ise, günün her saatinde Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk, Engelli ve Sosyal Hizmet Danışma Hattı'nı ve 155 Polis imdat'ı arayabilirsiniz.

Acil Telefonlar

***Alo 183** (Aile, Kadın, Çocuk ve Engelli Sosyal Hizmet Danışma Hattı)

***Alo Baro:** 444 26 18

*ŞÖNİM:

İSTANBUL: 0 (212) 465 21 96-97

ANKARA: 0 (312) 348 36 86

İZMİR: 0 (232) 363 33 41-45

* Aile ve Sosyal Politikaları Bakanlığı İl Müdürlüğü:

İSTANBUL: 0 (212) 511 42 75 | ANKARA: +90 (312) 705 40 00

İZMİR: +90 (312) 705 40 00

* Cumhuriyet Başsavcılığı: İSTANBUL- 0 (212) 375 75 75 |

ANKARA: +90 (312) 509 31 80 | İZMİR: 0 (232) 411 20 00

* Kadın örgütleri:

İSTANBUL:

-**Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı:** 0 (212) 292 52 31-32

-**Kadıköy Belediyesi Kadın Konukevi:** 0 (216) 345 49 88, 0 (216) 414 38 61

-**Küçükçekmece Belediyesi Kadın Konukevi:** 0 (212) 411 06 48

-**Eyüp Belediyesi Kadın Sığınağı:** 0 (212) 440 05 00

Taciz Birimine Neden İhtiyacımız Var?

Toplumsal yaşamın her alanında farklı biçim ve düzeylerde, temeli toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayanan cinsel taciz ve saldırıya rastlanmaktadır. Hiyerarşik ilişkilerin hakim olduğu kurumsal ortamlardaki taciz olayları kişilerin çalışma ve öğrenim hayatlarını olumsuz etkilediği gibi, bu konunun sesli olarak dile getirilmesinin zor olması taciz olaylarına hiç rastlanılmıyormuş izlenimi yaratmaktadır. İşte tam da bu nedenle; cinsel taciz ve saldırıdan arınmış bir akademik ve mesleki ortam yaratmak, akademik bileşenlerin bu konuda farkındalık kazanmalarını sağlamak, cinsel taciz ya da saldırıya maruz kalan kişilere destek olmak ve gerekli yaptırım mekanizmalarının işletilmesini sağlamak amacıyla üniversiteler kendi bünyelerinde taciz birimleri kurmuşlardır. Biz de hem üniversitemizdeki Taciz Birimi'nin faaliyetlerini hem de bu birimlere neden ihtiyacımız olduğunu üniversitemizin Sosyoloji bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Feyza Ak Akyol ile konuştuk.

[ECE ELMAS]

Türkiye'de üniversitelerde taciz birimleri ne zaman oluşturulmaya başlandı ve siz nasıl bu konudaki çalışmalara dahil oldunuz?

Özellikle Ankara Üniversitesi'nden bir hocamızın girişimiyle başlatılan bir cinsel taciz ve saldırıya karşı bir iletişim ağı içine girdim. Bu iletişim ağı öncelikle küçük bir mail grubuydu sonradan CTS adında üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı ne yapılabilir konulu bir atölye çalışmasına dönüştü. O günden bugüne yol alındı ve sanırım 2012 yılında büyük bir çalışma grubu oluşturuldu. Ankara Üniversitesi başta olmak üzere, İstanbul Ankara ve Anadolu'nun çeşitli yerlerindeki birçok üniversitede cinsel taciz ve saldırıya karşı açık düzenlemeler, politikalar ve yönergeler yazıldı. Türkiye'deki 176 üniversitenin 18'inde böyle bir birim mevcut. Bu üniversitelerin 13'ü devlet 5'i özel.

Neden üniversitelerde cinsel tacizle ilgili çalışmalar yürüten, tacize maruz kalan kişilere destek olan bir birime ihtiyaç duyuyoruz?

YÖK'ün öğrenci disiplin yönetmeliğine baktığımızda böyle bir cinsel saldırı olayında kurumdan ihraç edilme ve uzaklaştırma gibi cezaların mevcut olduğunu görüyoruz. Ama bu yönetmeliğe göre, hangi davranış ve eylemlerin suç teşkil edeceği belirtilmemektedir. Hatta bu yönetmelikte cinsel tacizden söz edilmemekte ve cinsel saldırı üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu anlamda YÖK'ün mevcut öğrenciler ve üniversite personeli için disiplin düzenlemeleri yetersiz kalmaktadır. Dolayısıyla, cinsel taciz ve saldırıya karşı kurumda mekanizmaların olmaması birçok öğrenci, öğretim üyesi ve personeli ihtiyaç duyabilecekleri korumadan yoksun bırakmaktadır. Üniversitelerin böyle bir birimle öncelikle farkındalık sağlamak, daha sonra ihtiyaç duyanlara destek olmak ve gerekirse bir suç söz konusuysa bununla ilgili cezai yaptırımları uygulamak üzere geniş kapsamlı bir birimin olması herkes için faydalıdır. Bu konuda adı geçen "cinsel" kelimesi yeterince bilinmediği için birçok kişiyi rahatsız etmektedir ya da farklı çağrışımlara yol açmaktadır. Taciz

genellikle kişinin aklına hemen seks getiriyor. Evet, cinsel taciz bir cinsel şiddet türüdür ama bileşeni seksten fazla güçtür. Güç aslında burada bir eşitsizliğin yansımasıdır. Bu da daha çok erkeklerin kadınlar üzerinde uyguladıkları bir eşitsiz güç ilişkisidir. Zaten toplumda var olan geleneksel değerler, ataerkil sistem cinsiyetler arasındaki farklılığın altını çiziyor. Kurumların bu anlamda, keşke lisede de olsa, özellikle üniversitede bu düzeni yerleştirmek üzere bir sorumluluk ve inisiyatif alması önceliklidir. Mesela, biz cinsel tacizi cinsel saldırının dışında aynı zamanda toplumsal cinsiyete dayalı bir taciz olarak ele alınabilir. Şaka olarak, küfür olarak veya bir ayırıştırma olarak kimsenin cinsel kimliğini eğitim hayatı boyunca bu kurum içinde söz konusu etme hakkımız yok. Aslında bu da bir cinsel taciz türü. İlla dokunmamız gerekmiyor. Bunu bilmeyen eminim birçok çalışmamız vardır.

Üniversitemiz bünyesindeki Taciz Birimi'nin faaliyetleri nelerdir, çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

GSÜ Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin altında bulunan Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Birimi olarak, 2013'te üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı ne yapılabilir çalıştaylarının birini üniversitemizde gerçekleştirdik. Türkiye'deki tüm üniversitelerden katılım oldu. Toplumsal Araştırmalar Merkezi altında farkındalık yaratmayı, cinsel tacize maruz kaldığını ya da tanık olduğunu düşünen bireylere destek vermeyi amaçlayan Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi'ni (CTD) kurduk. CTD'de çalışmak için gönüllülük esas ve benimle birlikte çalışan 3 arkadaşım var. Gerektiği zaman destek aldığımız üniversitenin psikoloğu da bu birimden haberdar. Ama biz hukuki bir işlem yapma yetkisine sahip değiliz, ancak yönlendirme yapabiliyoruz.

Üniversitelerde taciz birimlerin kurumsallaşması neden önemlidir, çalışmalarınıza ne gibi kolaylıklar sağlar?

Bu birimin kurumsallaşması ya da daha bürokratik bir kimlik kazanması daha verimli sonuçlar alınmasına katkı sağlayacaktır.

Taciz birimlerinin yanında, Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri düzenledikleri sertifikalı programları, çalıştaylar, sempozyumlar ve yaptıkları derinlemesine araştırmalarla konunun hem akademik camiada hem de medyada görünür olmasını sağlamaktadırlar. **Ankara Üniversitesi Cinsel Tacize ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimi** 2011 yılından bu yana üniversitenin tüm bileşenlerini cinsel saldırı ve tacize karşı bilgilendirme, farkındalık yaratma, saldırıya uğradığına dair şikayette bulunanlara hukuki ve psikolojik destek verme konusunda yardımcı olmaktadır. **Sabancı Üniversitesi bünyesindeki Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Mükemmeliyet Merkezi** ise, 2007'den beri düzenlediği Mor Sertifika Programı'yla, Türkiye'nin farklı illerindeki lise öğretmenlerine, öğretmen adaylarına ve öğrencilere toplumsal cinsiyet farkındalığı kazandırmayı amaçlamaktadır. Farklı illerden gelen eğitimcileri bir araya getiren programda 10 yılda 17 ilden 3000'den fazla öğretmen atölye çalışmalarına katılmıştır. **Kadir Has Üniversitesi** de her yıl toplumsal cinsiyet ve kadın algısına yönelik yaptığı araştırmalarla veri tabanı oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

rimli sonuçlar alınmasına katkı sağlayacaktır. Çünkü hukuki işlemlere gerek duyulabilecek vakalar olabilir. Sanırım 2017'nin Ocak ayında biz de GSÜ rektör ve rektör yardımcısıyla bir görüşme yaptık ve bizim merkezimizin altında olan birimin, diğer 18 üniversitede olduğu gibi, rektörlüğe bağlı bir birim olmasının faydalı olabileceğini söyledik. Aslında hâlâ cevap bekliyoruz. Böyle bir kurumsallaşmayla oluşturulacak ortak kurulum içinde bu konuda çalışan sosyolog, hukukçu, psikolog, bir öğrenci temsilcisi, bir idari temsilci

olması gerekir. Böyle geniş kapsamlı üyeleri olan bir birim, hem farkındalık yaratma çalışmaları yapabilir hem koruma mekanizmaları yaratabilir hem de hukuki olarak yaptırımları uygulayabilir. Genel bir merkez oluşturulursa, başlarına bununla ilgili bir şey geldiğinde öğrenciler ya da ihtiyacı olan öğretim üyeleri nereye başvuracaklarını da bilirler. Bazen saldırıya uğrayan kişi bağırmasın, bazen bağırır. Bu psikolojik destek gerektiren bir süreçtir. O yüzden psikologla birebir görüşmeler sağlanabilir. Öncelikle kişinin rahatlaması, yaşadığının ne olduğunu anlaması için zaman tanınabilir. Şu an için biz merkezimizde bu konuyla ilgili çalışmaya devam ediyoruz. Bilmediğim kadarıyla üniversitede Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Tacize Karşı Destek Birimi açıldı ama onun tam olarak hangi konuyla ilgilendiğini henüz bilmiyorum. Bu konuyla ilgili üniversitede bir kurumsallaşma olacaktır diye düşünüyorum.

2016 yılında üniversitemizde düzenlenen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı'nda katılımcılardan nasıl geri dönüşler aldınız?

2016-2017 öğretim yılında Toplumsal Cinsiyet Araştırmaları Birimi olarak, gönüllülük kapsamında 3 arkadaşıyla birlikte bir 60 saatlik Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı hazırladık. Tabii gönüllülük kapsamında olduğu için öncelikle ücretsiz olarak GSÜ öğrencilerine açtık. 20 kişiyle sınırlamak zorundaydık, 80-90 kadar talep aldık ve kontenjanı 25 kişiye yükselttik bu çok hoşumuza gitti. Demek ki bu konuda bir ihtiyaç var aslında. Sertifika programına katılan öğrenciler inanılmaz memnun kaldılar. Bunu tekrarlamak istedik ama birtakım sorunlarla karşılaştık. 2017-2018 eğitim öğretim yılında da açmak istedik ama açılma süreci biraz uzadı. Birtakım yoğunluklardan dolayı önümüzdeki yıla erteledik. Önümüzdeki yıl tekrar açmayı düşünüyoruz.

Toplumsal cinsiyetin üniversitelerde daha çok konuşulan, tartışılan bir konu olması için hangi çalışmalar yapılabilir?

YÖK'te yaklaşık 3 yıl kadar önce, Kadın Çalışmaları ve Sorunları Komisyonu adında bir birim oluşturuldu. Ve bu komisyon, üniversitelerde cinsel taciz ve saldırıya karşı destek biriminin olmasını, bir politika belgesinin yapılmasını çok uygun buldu. Ayrıca benim de katıldığım Türkiye çapında yapılan çalıştaylarda, toplumsal cinsiyet dersinin üniversitelerde zorunlu bir ders olarak konulması fikri ortaya atıldı. Dolayısıyla çok pozitif gelişmeler var aslında. Bizim üniversitemizde toplumsal cinsiyet dersi sanırım 3-4 bölümde var. Ama çoğunda seçmeli ders düzeyinde. Benim bildiğim İletişim Fakültesi'nde, Sosyoloji bölümünde, siyaset biliminde ve hukukta var. Mühendislik fakültesinde yok örneğin. Birinci sınıf dersi gibi tüm birimlere zorunlu tutmak sağlanabilirse ve yeterli öğretim elemanı bu konuda destek verirse çok iyi olur diye düşünüyorum. Çünkü bu temel bir ders, lisede olsa çok iyi olur ama yok maalesef müfredatta.

Toplumsal cinsiyetle ilgili en çok yaşadığımız sorun erkeklerin bu konunun çok dışında kalması. Yapılabilecek çalışmalardan biri belki de bunu dersi tüm bölümlere yayarak bu sorunu aşmak olabilir. Bunun dışında bu konuda araştırma yapmış, çalışmış, sertifika almış, ders almış birtakım öğrencilere birtakım ek belgeler verilebilir. Bunlar cesaretlendirici olabilir. Ama ben üniversiteye gelen öğrenci ve personele yönelik yapılacak bir oryantasyon programına bir toplumsal cinsiyet eğitiminin de konulması gerektiğini düşünüyorum.

Bu konuda yapılan çalışmalar yeterli buluyor musunuz, nasıl iyileştirmeler yapılabilir?

13 üniversitede böyle bir birimin olmasını da başarı olarak görüyorum ben. Gençler arasında flört şiddeti, siber taciz gibi yeni konular da var, artık çeşitleniyor. Üniversite gençlere hizmet veren bir yerse, gençlerin sadece festivallerde eğlenmesi, birtakım burslarla desteklenmesi dışında, bu kadar kişiliğe yönelik hakları içeren bir konu hakkında da bilgilendirmesi gerekiyor diye düşünüyorum.

Özellikle cinsiyete dayalı ayrımcılığın yasaklandığını dile getiriyor olsa da birtakım birimler ya da kurumlar, LGBT+ bireylere karşı bu tür davranışta bulunmaya devam ediyorlar. LGBT+ bireylerin kimlikleri hâlâ toplumsal kabul görmemiştir. Benim hep "toplumsal cinsiyet" diye altını çizmemin nedeni, burada tüm cinsel kimlikleri kapsayıcı bir şemsiye olmasından dolayıdır. Sadece kadın erkek

değil, bununla ilgili rahatsızlık duyan öğrenci de gelebilir. Bizim bir yandan da ne yapılabilir onu anlatmamız gerekiyor. "Hayır, hayır demektir" aslında çok önemli bir slogan. Bunu da anlatmak gerekiyor.

Tacize maruz kalan öğrenci nereye başvurmalı, sizin bu konuda desteğiniz ne yönde olacak?

Cinsel taciz ya da saldırıya maruz kalan öğrencilerin bu birimi bilmiyorlarsa dahi gerekirse kendi fakülteleriyle acil olarak en küçük bir şüphede iletişime geçmeleri gerekir. Bugün bir hırsızlık olduğunda, bir tokata bir şiddete maruz kaldığında veya bir kopya olayında nasıl bağlı buldukları fakülteler bir disiplin soruşturması açma yetkisine sahipse, bunun için de sahip tabii ki. Onun için öğrenci ne olduğunu bilmeseydi dahi, böyle bir rahatsız edici davranış karşısında biz böyle bir birime başvurularını öneriyoruz. Öğrenci bizim birimimize geldiğinde, biz desteğimizi verip onu başvuracağı bir birime yönlendireceğiz hukuki bir durum olduğunda.

Üniversitelerin yaptıkları çalışmalar etkili oluyor mu ve toplumda karşılık buluyor mu sizce? Amaç, bu araştırmaların sadece kurumların ihtiyaçlarını karşılaması mı yoksa toplumda da bir etki yaratması mı?

Aslında her ikisi de. Öncelikle bahsettiğim gibi kurumda buna maruz kalan tereddüt ediyor, halbuki konuşuldukları ne olduğu anlaşılacak bir konu. Dolayısıyla sizin üniversitede başlattığınız bir bilgi, artık kaynak bir bilgi olacak. Çünkü burası bir bilim alanı. Hem bir bilimsel bilgi hem de bir süreç üretilmiş olacak. Dolayısıyla bu bir süre sonra bugün 18 üniversite yarın 170 üniversitede belki bir artık kaynak haline gelecek. Bunların olmasını sağlamak ve bir politika değişikliğine gitmek gerekiyor. Belki yapılan çalışmalarla YÖK'ün şu anki yönetmeliğinin değişmesi genişletilmesi söz konusu olacak. Bu çalışmalar çok önemli, bugün yetişen gençler tüm üniversitelerde bu bilinçle yetişecek aslında. Bu, uzun vadede türkiyenin de değişimi olacaktır tabii ki.

Ayrıca bu konuda çalışmak isteyenlerin sayısı da artıyor. Böyle birimlerin olması bu konuda çalışmak isteyen öğrencileri de tetikliyor ve bu bir çalışma alanı haline geliyor. Eskiden bu konuda sadece ceza alanında birtakım çalışmalar görmekteydik, şimdi sosyoloji, iletişim, psikoloji, siyaset bilimi gibi alanlarda da bu konuda çok çalışmalar üretilmekte. Fakat hâlâ daha ihtiyaç duyulan bir araştırma ve çalışma alanı, hem araştırma yapıp durumu saptama hem de politika üretmek gerekiyor. Çünkü yeterli politikalar yok bu konuda.

Féminicide : De l'importance des mots

Le 14 mars dernier, Marielle Franco, militante brésilienne de gauche, était assassinée de quatre balles dans la tête en plein centre de Rio d'où elle avait ancré sa lutte. La cause ? Son combat contre les violences faites aux femmes et son engagement politique en faveur des communautés LGBT et contre toutes formes de discriminations. A la suite de ce terrible événement, de nombreuses marches et marques de soutien et d'indignation ont eu lieu dans tout le pays ainsi que dans le monde. Un féminicide de plus qui en dit long sur la prégnance d'un phénomène toujours aussi planétaire et toujours aussi inquiétant.

[MANON GRODNER ET ROMANE LHERIAU]

Éléments de définition du féminicide

L'activiste sud-africaine Diana Russel a été l'une des premières à employer ce terme en 1976. Il est ensuite entré progressivement dans l'usage commun. Dans le cadre de la criminologie féministe, ce terme désigne une catégorie de crime spécifique : le meurtre intentionnel d'une femme suite à la transgression supposée des rôles réservés aux hommes et aux femmes, découlant de la tradition et des normes sociales. Le comportement transgressif varie donc en fonction du contexte social dans lequel s'inscrit le crime.

Le féminicide, ou fémicide, est défini comme l'homicide volontaire d'une femme au seul motif qu'elle est une femme, selon l'OMS. Ce type de meurtre se classe en diverses catégories : féminicide intime, meurtre d'honneur, féminicide lié à la dot et féminicide non-intime. Une étude réalisée par l'OMS et l'École d'hygiène et de médecine tropicale de Londres indique que 35% des meurtres de femmes sont des féminicides intimes, c'est-à-dire des homicides commis par un conjoint ou un ex-conjoint.

Une dimension internationale, sans exception

43 600 : il s'agit du nombre de femmes et de jeunes filles tuées en 2012, dans le monde entier, par un compagnon, un ex-fiancé ou un membre de la famille. Un tiers des femmes déclare également avoir subi, au moins une fois dans leur vie, une forme de violence, d'ordre physique ou sexuel. 11 % des victimes, seulement, osent dénoncer l'agression aux autorités. C'est ce qu'il ressort du rapport *Combating violence against women* de l'Organisation pour la Sécurité et la Coopération en Europe (OSCE), publié en novembre 2016. Ces chiffres, comparables aux données du conflit syrien — 40 000 morts au cours des 20 premiers mois de guerre —, font froid dans le dos et reflètent un problème qui concerne le monde entier.

Source: www.reconnaissonslefeminicide.com

Les pays où l'on recense le plus grand nombre de cas sont répartis aux quatre coins de la planète. Le taux de féminicide en Russie, au Salvador et en Afrique du Sud dépasse six cas pour cent mille femmes, atteignant même 15 cas pour cent mille femmes au Honduras. Dans les pays d'Europe occidentale, le taux moyen annuel est de 0,4 victime de féminicide pour cent mille femmes. Dès lors, le risque que court une femme du Honduras d'être victime d'un féminicide, commis par son compagnon ou dans le cercle familial, est 40 fois plus élevé que celui couru par une citoyenne d'un pays d'Europe occidentale. Cependant, les données sur la situation en Europe sont loin d'être rassurantes.

Des mécanismes de lutte comme consécration d'un enjeu commun

Quels sont les instruments juridiques permettant de lutter contre le féminicide ? Les premiers pas dans ce domaine ont été accomplis en 1979, avec la signature de la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes (CEDAW). Cette convention a été suivie par l'adoption de la plateforme d'action de Pékin en 1995. 16 ans plus tard, en 2011, le Conseil de l'Europe adoptait la Convention d'Istanbul sur la prévention et la lutte contre la violence à l'égard

des femmes et la violence domestique. À ce jour, 14 pays européens y ont adhéré et l'Union européenne est également en passe de le faire : le Parlement a donné un avis favorable en ce sens en septembre 2017, en émettant des réserves sur les restrictions en matière de coopération judiciaire, dans le domaine pénal, dans les cas de violence à caractère sexiste. Le dernier mot revient désormais au Conseil de l'Union européenne.

Concernant la stratégie que doivent appliquer les pays signataires de la Convention d'Istanbul, il est souvent fait référence à l'approche dite des «3 P» : «Prévention» (et donc «Éducation»), «Protection» (réagir efficacement aux plaintes déposées par les victimes de violence à caractère sexiste) et «Poursuites» des auteurs d'infractions. On parle également d'une approche des «4 P» en incluant la «Promotion» des droits de la femme (Empowerment), au sens de lutte et de suppression de la violence envers les femmes et de la violence domestique.

Espérons que le dernier colloque annuel sur les droits fondamentaux des 20 et 21 novembre 2017 à Bruxelles et ses conclusions sur les violences faites aux femmes à l'ordre du jour sauront tirer la sonnette d'alarme qui tarde, insupportablement, à venir...

© NEIL WEBB / GETTY IMAGES

Au « pays des droits de l'Homme » : La non consécration du féminicide dans le droit pénal français

En France, la loi relative à l'égalité et à la citoyenneté du 27 janvier 2017 permet d'aggraver les crimes ou délits commis en raison du sexe de la victime. En ce sens, elle présente des avancées concernant la lutte contre les violences faites aux femmes. Cependant le droit pénal français refuse encore et toujours de reconnaître officiellement le terme de « féminicide ». En effet, celui-ci ne dit quasiment rien des cas spécifiques dans lesquels les victimes sont tuées parce qu'elles sont femmes. Si certaines dispositions permettent tout de même une forme de protection pour aider ces femmes victimes, ces dispositions restent cantonnées au champ des violences à la sphère privée. Dans l'Hexagone, c'est le 30 janvier 2018 que le débat juridique concernant la notion de féminicide a été relancé avec les aveux du mari d'Alexia Daval, 29 ans, retrouvée morte en octobre dans un bois en Haute-Saône.

Pendant trois mois le mari d'Alexia était apparu éploré et à bout de force auprès de ses beaux-parents lors des événements médiatiques notamment lors de la marche blanche en l'honneur d'Alexia. Néanmoins, si Jonathann Daval a qualifié d'accident la mort de sa compagne, l'enquête a révélé qu'il s'était construit un alibi pour dissimuler son crime. C'est ainsi qu'à la suite du coup fatal qu'il a porté à sa femme, il a habillé son corps d'une tenue de sport puis l'a caché dans la forêt. Après la découverte d'un scénario réfléchi, la défense de Jonathann Daval dépeint toujours la personnalité écrasante de la jeune femme et la fragilité psychologique du bourreau, deux caractéristiques qui auraient poussé au crime passionnel, et qui, bien souvent, sont présents dans la retranscription médiatique. En effet, systématiquement classées dans la rubrique

faits divers, minorées ou mal qualifiées, les violences conjugales, même lorsqu'elles se soldent par un homicide, sont traitées avec un étrange maladresse par la plupart des médias.

Le cas français en quelques chiffres

Aujourd'hui, ce refus de reconnaître la spécificité des homicides sexistes pose problème dans la mesure où il contribue à rendre invisible la problématique des violences de genre dans notre société. Si le terme féminicide a été popularisé il y a maintenant presque 30 ans et est aujourd'hui sujet à de nombreux débats c'est parce qu'il porte un message fort, rendre légitime ce terme permettrait peut-être de montrer enfin toute la gravité d'un mécanisme destructeur et meurtrier.

Dans l'étude annuel sur les morts violentes au sein du couple menée par le Ministère de l'Intérieur en partenariat avec la police nationale, on dénombre 138 personnes décédées victimes de leur partenaire ou ex-partenaire de vie au cours de l'année 2016. Sur ces 138 personnes, 109 sont des femmes soit 79%. On apprend également que sur les 28 femmes auteurs d'homicide commis sur leurs partenaires, 17 d'entre elles étaient victimes de violence de la part de ceux-ci.

Concernant l'année 2017, la journaliste Titou Lecoq a tenu, pendant un an, une liste des femmes assassinées par leurs conjoints ou ex-conjoints. Elle a établi le chiffre à 109. Elle explique cependant qu'il ne s'agit pas d'un chiffre stable notamment car dans son enquête, Libération n'a pas choisi les affaires pour lesquelles l'enquête n'était pas suffisamment avancée. Plusieurs militantes féministes avaient en novembre dernier créé un site internet visant à répertorier le nombre de féminicides, de viols et d'agressions sexuelles commis depuis le début de l'année 2018. Cette

plateforme visait à interpeller directement le président Emmanuel Macron afin que le gouvernement mette enfin en œuvre des mesures concrètes pour accélérer le changement des mentalités et des comportements.

En parallèle, plusieurs individus lambda s'adonnent à ce type de d'archive sur les réseaux sociaux. C'est le cas notamment de la page facebook «Féminicides par compagnons ou ex », une page communautaire visant à dénoncer les féminicides commis dans le cadre conjugal. Par le biais de publications, les internautes peuvent ainsi partager avec les modérateurs de la page plusieurs articles de presse locale française dans le but « de citer ces victimes de meurtres perpétrés dans une indifférence médiatique, politique et sociétale généralisée.» Dans le même temps, plusieurs pétitions accompagnent ces publications visant à « prévenir l'idéologie patriarcale, perpétuée par l'éducation machistes donné aux garçons qui les autorise à se croire supérieurs, à dominer et puis, en grandissant, à chosifier les femmes et les enfants.»

Les violences machistes ne sont pas le propre d'une culture, d'une religion, d'un milieu social, d'une famille ou d'une histoire personnelle. Les filles et les femmes subissent des discriminations et des violences en raison de leur sexe dans tous les pays du monde. Il est grand temps de reconnaître qu'au même titre que le machisme, le racisme, l'antisémitisme, l'homophobie et la lesbophobie, le féminicide est une idéologie de haine qui va jusqu'au meurtre. De nombreuses associations militent encore aujourd'hui pour que le terme de féminicide soit reconnu comme un véritable phénomène de société tandis que la majorité des féminicides sont aujourd'hui relégués au rang de fait divers sous le titre de « crime passionnel ».

L'heure du sursaut planétaire a sonné

[ROMANE LHERIAU]

Depuis quelques mois, le sujet du harcèlement sexuel fait les gros titres de l'actualité : entre rassemblements, déclarations et utilisation d'outils astucieux, la polémique ne cesse de s'intensifier et laisse place à de nombreuses questions.

Depuis l'affaire Weinstein révélée par le New York Times début octobre, le harcèlement sexuel est plus que jamais sujet à débat dans l'espace public. Si de nombreuses actrices américaines ont dénoncé le producteur américain Harvey Weinstein pour harcèlement sexuel, chantage et viol, partout dans le monde, des milliers d'autres voix s'élèvent pour témoigner contre ces violences infligées aux femmes. Dans ses différentes traductions, le hashtag #MeToo est devenu planétaire sur les réseaux sociaux, ne touchant plus uniquement la sphère hollywoodienne mais bien l'ensemble des milieux professionnels et les femmes victimes de harcèlement sexuel au sein de ceux-ci. En France, l'affaire Weinstein a provoqué un véritable tsunami. Plusieurs témoignages en attestent, notamment celui de la journaliste française Sandra Muller contre son ancien patron sur Twitter : « Tu as de gros seins. Tu es mon type de femme. Je vais te faire jouir toute la nuit » (...) #balancetonporc » ou encore la députée du parti politique Les Républicains, Aurore Bergé, qui dénonce en quelques caractères les propos libidineux d'un patron d'agence de communication : « Patron d'agence de com. En déplacement. Change les billets d'avion pour mieux me coller, m'appelle la nuit dans ma chambre. #balancetonporc ».

Quand la parole se libère, les politiques réagissent

Dans son premier grand oral télévisé depuis son élection, le président français Emmanuel Macron a déclaré qu'il souhaitait qu'une procédure disciplinaire soit mise en place contre le grand producteur américain. Après avoir été destitué de l'Académie des Oscars, Harvey Weinstein risque maintenant de perdre la légion d'honneur qui lui avait été remise en 2012 par Nicolas Sarkozy. Quelques jours plus tard c'est la secrétaire d'État chargée de l'égalité entre les hommes et les femmes, Marlène Schiappa, qui déclare officiellement que le gouvernement souhaite durcir la législation sur le harcèlement sexuel. Par quels moyens ? Tout d'abord en créant une force de police qui aura pour priorité de lutter contre ces comportements déviants dans la rue. Puis un allongement du délai de prescription pour les crimes sur mineurs et la mise en place d'un seuil au-dessous duquel un enfant ne pourra pas être considéré comme sexuellement consentant lors d'un rapport avec un adulte. Une annonce porteuse d'espoirs, surtout lorsque l'on sait que les enfants et les adolescents sont aujourd'hui les principales victimes de violences sexuelles en France. En effet, selon une enquête menée en 2015 par l'association Mémoire traumatique et victimologie, une femme sur cinq déclare

avoir déjà été victime des violences sexuelles et parmi ces victimes, 81% déclarent les avoir subies lorsqu'elles étaient encore mineures.

L'éveil des citoyens

Parallèlement à cette mobilisation politique, une forte mobilisation citoyenne s'est développée avec notamment l'apparition en France d'un numéro « anti-relous ». Créé par deux militants féministes, ce numéro visait à éviter les comportements désagréables de certains hommes insistants dans la rue. En donnant ce numéro à leurs harceleurs, les femmes envoyaient par le biais de celui-ci, un sms expliquant qu'il venait de porter préjudice à une femme dans la rue et qu'il était nécessaire qu'il ne recommence plus. Néanmoins, comme il est bien connu, chaque lutte connaît ces détracteurs. Après un succès sans précédent, les deux jeunes initiateurs ont été touchés par un sabotage de la part de plusieurs utilisateurs d'un forum de jeux vidéos visant à causer un préjudice financier et ainsi à stopper l'utilisation du numéro. Un déferlement de haine sans précédent qui a mené à plusieurs plaintes, notamment celle de la journaliste Nadia Daam. En effet, après une chronique radio au micro d'Europe 1 où elle s'en prenait aux trolls du site internet, la jeune femme s'est vu gravement menacée. Plus cette haine s'accroît, plus elle se heurte à ces femmes qui n'ont plus peur de dénoncer le sexisme normalisé dont elles sont les victimes. De Los Angeles à Berlin en passant par Londres et Paris, les témoignages fusent et les manifestations s'intensifient. Il ne s'agit aujourd'hui plus de parler mais bien d'agir. L'omerta semble brisée, l'action lancée, le monde entier s'insurge. Cette affaire a également touchée la Turquie. Le hashtag #Bende à été utilisé à de nombreuses reprises sur les réseaux sociaux mais n'a pas provoqué un très

grand écho dans la mesure où il n'y a eu aucune accusation visant des célébrités ou des personnes de notoriété publique dans le pays. Parmi les 15 étudiantes interrogées, elles sont peu à avoir entendu parler de l'affaire Weinstein et du hashtag #Bende. Pourtant la majorité d'entre elles déclare avoir déjà subies un harcèlement sexuel et elles sont nombreuses à déclarer qu'il s'agit d'un sujet tabou en Turquie. Selon Ayda, étudiante en deuxième année de médecine « Il n'est pas facile de parler de harcèlement sexuel en Turquie car il est courant de cacher ce genre de choses dans notre société et qu'en ce moment avec tout ce qu'il se passe, ce n'est pas un sujet considéré comme très important. » Pour Büşra, si le sujet n'est pas trop discuté en Turquie c'est principalement car la peur est omniprésente : « Les femmes ont peur de parler de harcèlement sexuel car elles pensent très souvent qu'il s'agit de comportements qui ont lieu par leurs fautes ». La majorité des étudiantes interrogées semblent lucides quant à la violence sexuelle infligée aux femmes en général et à la définition même du harcèlement sexuel. Pour Sea il s'agit avant tout d'une « restriction de la vie privée et des volontés d'une personne » tandis que pour Mirey, étudiante en sociologie « c'est tout type de comportement sexuel qui met en péril l'unité du corps et d'esprit des individus. »

Pourquoi certains pays comme la Turquie n'ont pas réagi de la même manière que certains pays occidentaux ? Cela s'explique peut être par le manque de témoignages accusant les célébrités turcs, car si l'affaire Weinstein n'avait pas éclaboussée de nombreuses célébrités hollywoodiennes, nous n'aurions probablement jamais eu vent de ce qui se déroulait sous nos yeux et peut être que les nombreuses actions qui se sont produites n'auraient jamais eu lieu.

Ayten Kargin, le combat d'une femme de ménage turque

[JULIA PRIOULT ET AHMET AĞDOĞAN]

Les conditions de travail des femmes de ménage sont de plus en plus problématiques en Turquie. D'après une étude réalisée par Didem Direk intitulée « Santé des travailleurs et problèmes de sécurité au travail pour les femmes de ménage en Turquie. Analyse de la région d'Istanbul. » et publiée en 2016, 51 femmes de ménage sont mortes, 400 ont subi des agressions sexuelles, et plus de 3000 d'entre elles ont déclaré avoir eu des accidents de travail en 2011, en Turquie.

Officiellement, leur statut est reconnu par la loi mais sur le terrain, il n'y a aucun contrôle et les règles ne sont pas respectées. Les salaires dépassent très rarement le SMIC - qui est actuellement à 1777 TL, soit environ 440€ -, la plupart ne sont pas déclarées et ne touchent donc pas de sécurité sociale, et nombreuses sont celles qui se font exploiter, voire maltraiter. Pire encore, une femme de ménage au moins meurt tous les ans du fait de ces mauvaises conditions de travail. Las de cette situation, une centaine de femmes travaillant dans le secteur se sont regroupées autour de l'association IMECE.

Ayten Kargin, 57 ans, est l'une d'entre elles. Femme de ménage depuis plus de 14 ans, elle a rencontré de nombreux problèmes au cours de sa carrière. Après avoir entendu des dizaines d'histoires similaires à la sienne au sein de son entourage, elle décide de prendre les choses en main et d'intégrer IMECE. Très active et engagée au sein de cette dernière, elle en devient la directrice en juin 2014. Depuis, elle se bat quotidiennement pour la revendication de leurs droits. Comme la plupart des femmes de ménage en

Une femme de ménage en train de nettoyer l'extérieur d'une fenêtre, au dernier étage d'un immeuble © fromturkeywithlove

Ayten Kargin, le 10 novembre 2017 chez elle, à Istanbul.

Turquie, Ayten n'a pas eu la chance de faire des études. Originnaire de Tunceli, elle grandit là-bas auprès de ses parents et de ses dix frères et sœurs. Après avoir quitté l'école primaire, elle s'occupe de la maison afin d'aider sa mère aux tâches ménagères et à l'éducation des enfants. Elle se marie en 1978, âgée de 18 ans, et part rejoindre son époux à Istanbul un an plus tard. A 20 ans, elle tombe enceinte de son premier enfant. Au total, ils en auront trois, deux garçons et une fille. Alors que ces derniers deviennent adultes, ils entrent

chacun leur tour à l'Université. Mais la famille n'a pas les moyens de payer les frais liés aux études, le besoin d'argent commence à se faire sentir. C'est à ce moment qu'Ayten décide de trouver un travail. Sa situation est loin d'être un cas isolé. D'après Didem Direk, sur cinq femmes de ménage, trois d'entre elles (soit 60%) travaillent car leur conjoint est à la retraite, tandis que deux sur cinq (soit 40%) le font pour payer les études de leurs enfants.

Un destin tout tracé

Alors âgée de 43 ans, elle n'a pas grand espoir concernant ses objectifs de carrière sachant qu'elle n'a jamais fait d'études et qu'elle ne dispose d'aucune expérience professionnelle. Elle nous confie : « S'occuper d'une maison et faire le ménage, c'est tout ce que je savais faire. » Très vite, elle décide donc de devenir femme de ménage. Elle trouve un poste à temps plein chez une famille stambouliote. En 2002, alors que son mari tombe gravement malade, elle doit s'occuper de lui et ne peut plus assurer son travail quotidiennement. Mais ses employeurs n'en ont que faire et lui demandent même de travailler à trois endroits différents. Ayten n'a pas le choix de s'adapter. Tous les jours, elle doit traverser la ville - soit une heure et demi de route depuis chez elle - jusqu'aux quartiers de Kadıköy et Şile. Après 13 années de durs et loyaux services, la famille refuse toujours de lui payer une sécurité sociale.

Un long et difficile combat

Toujours d'après l'étude de Didem Direk, sur cinq femmes de ménage, 4 d'entre elles estiment

ne pas être satisfaites de leurs conditions de travail. Exaspérée par cette situation, Ayten décide de porter plainte en 2014. Grâce au soutien des membres d'IMECE, le procès obtient une grande couverture médiatique. Les journaux nationaux s'emparent de l'affaire et font connaître les combats de l'association au grand public.

De nombreuses femmes de ménage dans la même situation qu'Ayten contactent IMECE afin de livrer leur témoignage. Depuis, l'association est devenue un véritable syndicat. Bien qu'elle n'ait obtenu aucune aide de l'Etat, elle a réussi à réunir les fonds nécessaires pour payer une sécurité sociale à l'ensemble de ses membres. Elle s'occupe également de trouver des avocats aux femmes qui souhaitent porter plainte contre leurs employeurs et se bat pour une meilleure reconnaissance du statut de femme de ménage dans la loi. Le chemin à parcourir est encore long. Ayten a gagné son premier procès mais attend toujours la réponse finale de la justice quant à la sanction qui sera accordée à ses employeurs. De nombreuses autres femmes de ménage travaillent toujours dans des conditions inacceptables. En 2016, une femme ouzbek est décédée en tombant du cinquième étage car l'homme pour qui elle travaillait lui avait demandé de laver l'extérieur des vitres de son appartement. Ayten ne perd pourtant pas espoir et voit l'avenir de manière positive. Pour elle, « de nombreux changements vont avoir lieu dans les prochaines années, notamment au niveau de notre éducation et de nos droits ».

DIŞ POLİTİKA

İSPANYA

Katalanlar 100 yıl önce neden “Zamanı geldiğinde zincirlerimizi kıracağız” diye marş yazdı? Katalonya neden önemli? Dört ana başlıkta anlatıyoruz.

Yazı ve fotoğraflar:
[OZAN AVUNDUK]

‘Catalunya triomfant, tornarà a ser rica i plena.’ İber yarımadasının kuzeydoğusunda bulunan Akdeniz’e kıyılı bu zengin bölgede okunan bir milli marş var ve işte böyle başlıyor: “Muzaffer Katalonya, yeniden bolluk içinde ve zengin olacak”. Aslında Barselona sokaklarındaki bağımsızlık talebine dair çok şey anlatıyor bu marş. Katalonya’da bağımsızlık isteyen herkesin farklı bir motivasyonu var. Bu motivasyonlar birbirlerinden tamamen ayrılamaz, çünkü her biri bir diğerini destekliyor. Ancak “Katalanlar neden ayrılmak istiyor?” sorusunu yanıtlarken bunları ayrı ayrı ele almakta fayda var.

Katalonya’da bulunduğum toplam 8 ay boyunca çok sayıda Katalanla bu konuyu konuştum. Bağımsızlık isteyenlerle sohbetlerim sonucunda, tarihsel, politik, kültürel-milliyetçi ve ekonomik olmak üzere dört ana motivasyon olduğunu belirtmenin hatalı olmayacağını düşündüm. Dilleri yasaklandı

Tarihsel motivasyon, bölgeyi özerk kılan birçok yönetim biriminin Katalanların elinden alındığı 11 Eylül 1714 Barselona Kuşatması’na kadar dayandırılabilir. Burada Katalanların ulusal günü olan 11 Eylül için ufak bir parantez açalım. Katalonya’da “Diada” olarak geçen 11 Eylül Ulusal Bayramı’nda halk bu tarihsel olayı anmak için sokaklara çıkar. Diada, bağımsızlıkçı olsun ya da olmasın, her Katalan’ın kutladığı bir gün; ancak bugün artık ayrılık talebiyle özdeşleşmiş durumda. Geçtiğimiz 11 Eylül’de Barselona’nın büyük cadde ve meydanlarında adım atacak yer yoktu. Tüm kent Katalan bağımsızlık bayrağı “Estelada”larla sarı kırmızıya boyanmıştı. Sokakta “In- inde-independencia” diyerek bağımsızlığı haykıran kitlede liselilerden emeklilere her yaştan insanı görmek mümkündü.

Bağımsızlık talebini perçinleyen tek tarihsel motivasyon elbette 1714 değil. Avrupa tarihine

damga vurmuş faşist diktatör Franko dönemi, siyasi baskılar ve yıllarca süren Katalanca konuşma yasağı, Katalonya’nın belleğinde bir travma olarak yer etmiş. Katalanlar, coğrafi ve kültürel zenginliklerine karşın vaktiyle İspanya içinde birçok kısıtlamaya maruz kalmış.

Ayrılmak isteyenlerin cumhuriyetçi

Politik motivasyon, İspanya’daki merkezi yönetimin ideolojisine, anayasaya ve demokrasi eksikliğine karşı çıkararak ayrılık talep eden yaklaşımı ifade ediyor. Franko kuvvetleriyle Cumhuriyetçiler arasında yaşanan İspanya İç Savaşı’nda Barcelona’nın cumhuriyetçilerin cephesi olması, Katalan ayrılıkçılığına cumhuriyetçi bir nitelik yüklemekte. Zaten referandum sürecini yöneten aktörlerden Ulusal Katalan Birliği, faaliyetlerini “referandumda evet” propagandasıyla sınırlamadı. Kentin her balkonunda “Si” (evet) bayrağı olduğu gibi, her duvarda birliğin renk renk “Merhaba Cumhuriyet”, “Merhaba Özgürlük” ve “Merhaba Demokrasi” yazılı afişlerine de rastlamak mümkündür.

Referandumda sandık kurulunda görev alan 23 yaşındaki Omar, Partido Popular’ın meclisteki çoğunluğunu vurgulayarak “Bugün antidemokratik İspanyol anayasasını değiştirmek neredeyse imkânsız” diyor. Omar İspanya’daki birçok kurumun hala diktatörlük döneminin zihniyetini taşıdığını belirtiyor ve bağımsızlığı tek çare olarak görüyor.

Kültürel-milliyetçi motivasyon, politik ve tarihsel olanla derinden ilişkili ancak Katalanların İspanyollardan kültürel farklılıklarını ön plana çıkararak ve Katalan milliyetçisi olanlara ait. Bu grup, “Farklı bir dili ve kültürü olan Katalan kimliği, yıllardan beri Fransız ve İspanyol devletlerinin baskı ve tehdidi altında” tezini savunuyor ve bağımsızlık talebini buna dayandırıyor. Özellikle bir bağımsızlıkçı siyasi parti olan CUP

ve sol bağımsızlıkçı gençlik örgütü Arran gibi kuruluşlar bu motivasyonun net birer temsilcileri.

‘Avrupa’nın en özerk bölgesi’

Günümüzde bütün Katalanlar ilkokuldan üniversiteye kadar çift dilli bir sistem içerisinde eğitim görüyor. Okullarda, her türlü kamusal alanda ve resmi evrakta Katalanca geçerli. Bunun yanında İspanyolca bilmeyen Katalan yok, birçok Katalan’ın evde konuştuğu, ana babasından öğrendiği dil dahi İspanyolca. Katalonya’nın kendisine ait bir meclisi ve Mossos d’Esquadra adında kendi polis gücü var. “Ezilmiş Bir Ulus Katalonya”, 11 Eylül günü sokakta gördüğüm büyük pankartlar arasındaydı. Tarihe baktığımız zaman bu cümle yanlış bir önerme değil. Ancak “Avrupa’nın en özerk bölgesi” ünvanını taşıyan bugünün Katalonya’sında şahsen benim geçerliliğini tartışmalı bulduğum bir önerme.

Katalonya zengin

Ekonomik motivasyon, saymakta olduğumuz dört motivasyonun belki de en önemlisi. Meydanlarda, mitinglerde diğerlerine nazaran çok dile getirilmeyen ama en güçlü etmen olabilen bir motivasyon. Barcelona, sahip olduğu Akdeniz iklimi, zengin mutfağı ve olağanüstü mimarisi ile Katalonya'yı turistik olarak dünyanın en ilgi çekici yerlerinden biri kılıyor. Her yıl düzenlenen Mobile World Congress vb. organizasyonlar Barcelona'yı ve dolayısıyla İspanya'yı iş dünyası ve yatırımcılar için cazip hale getiriyor. İspanya gayri safi yurt içi hasılasının yüzde 20'si Barcelona kaynaklı. Katalonya'daki işsizlik oranı ve gelir eşitsizliği, İspanya'nın kalanından çok daha düşük. Katalonya, Euro bölgesindeki birçok ülkeden daha zengin bir bölge. Katalan milli marşı Els Segadors, "Zamanı geldiğinde zincirlerimizi kıracağız" mısrasıyla bitiyor ve bağımsızlıkların hedefleri, bütün bu bilgiler ışığında daha iyi anlaşılıyor.

'Kimse birlikte yaşamaya çaba göstermiyor'

Bütün bu bağımsızlık feryadının yanında, İspanya bünyesinde barınmaktan rahatsızlık duymayan binlerce Katalan var. "Bağımsız olduktan sonra ne olacağını bana söylesinler, desinler ki şu şu değişecek, ben de kabul edeyim" diyen 25 yaşındaki genç öğretmen Ana, hayır oyu vereceğini belirtiyor. Ana, İspanya'daki esas problemin yolsuzluk olduğunu ve bağımsızlıkla bunun çözülmeyeceğini söylüyor. Hayır oyu veren 24 yaşındaki tıp öğrencisi Dani, "Ben İspanyollardan değil, hükümetten bağımsızlığımı ilân etmek istiyorum" diyerek gülüyor ve esas gerekenin bir anayasa değişikliği olduğunu söylüyor. "Ancak bunu bütün İspanyolların onaylaması gerek. Benim hâlâ birlikte yaşama umudum var ancak kimse bunun için çaba göstermiyor. Referandum günü yaşananlar utanç verici" diyor. Sonuç olarak evetçi ya da hayırcı, hepsinin ortak derdi, bu-

nun kararını verme iradesine sahip olabilmek. "Katalan Cumhuriyeti"nde yaşayıp yaşamamanın ötesinde İspanya'nın bunu oylamalarına izin vermemesine bozulmuş durumdadır. "Referandum günü, Barcelona'nın birçok mahallesinde ve çevresindeki Montornes, Montmeló gibi yerleşimlerde oylamalar gün boyunca tüm sükunetiyle devam etti. Gençler sandık görevlisi olarak etkin rol aldı. Ancak oy verilen merkezlerin yüzde 4'ü polis tarafından kapatıldı. Sandık görevlisi 23 yaşındaki Omar, birçok okulda polislerin sandıklara el koyduğunu belirtiyor. Bizim seçim dönemlerinden yabancı olmadığımız "Sandıklara sahip çıkın! Okulları terk etmeyin!" çağrıları sosyal medyada görüldü. Ancak referandumun Madrid tarafından tanınmaması, anayasaya aykırı olması ve özellikle Barcelona'da yaşanan polis şiddeti, tam bir katılımın olmasını engelledi.

'Yasadışı ama meşru'

Autònoma de Barcelona Üniversitesi Gazetecilik bölümü mezunu 23 yaşındaki Arnau, konuyla ilgili fikrini açıkça dile getiriyor: "Ben bağımsızlıktan yanayım ve birçok insan gibi oy verme hakkımı savunuyorum. Çünkü İspanyol anayasası, ülkenin bir bölgesinin bağımsızlık referandumunu yapmasına izin vermiyor. Biz buna katılmıyoruz. Carles Puigdemont (Katalan Özerk Yönetimi başkanı), bu referandumu düzenleyerek kötü bir şey yapmadı. Sadece oy vermek istedik, bu meşru ama hükümete göre yasadışı. Her halükârda, İspanya ve Katalonya arasındaki ilişki çok zarar gördü. Referandum günü olan müdahalelerden sonra da geri dönüş olduğunu zannetmiyorum".

Katalonya'da son durum

İspanya hükümetinin katılımın yüzde 43 olduğu ve ayrılık için yüzde 90 evet'le sonuçlanan referandumunu tanımaması üzerine Katalonya Meclisi'nde tek taraflı bağımsızlık ilan edildi.

Katalonya yönetiminin başındaki Carles Puigdemont görevden alındı ve hakkında tutuklama emri çıkarıldı.

Kalındı ve hakkında tutuklama emri çıkarıldı. Bunun üzerine Puigdemont, siyasi sığınma da talep edebileceği Brüksel'e gitti. 21 Aralık'ta Katalonya'da bölgesel seçim tekrarlandı. İspanya ile birliği savunan Ciudadans (Vatandaşlar) birinci parti olurken, bağımsızlıkçı partiler de parlamentodaki toplam çoğunluğu elde etti.

Katalonya'daki kutuplaşma, seçim sonuçlarıyla çok daha belirgin bir hal aldı. Daha önce referandumun anayasaya aykırılığını belirten Avrupa Birliği'nin önümüzdeki süreçteki tutumu, bölgenin akıbetinde belirleyici olacak.

Refugiés syriens en Turquie : le bilan 5 ans après le début du conflit syrien

[CHLOE RICHARD]

« Ils sont partout », « Il y en a trop ». Voici le type de phrase qui s'entend facilement à propos des réfugiés venus de Syrie. Mais qu'en est-il réellement ? Un point sur la situation en Turquie et notamment à Istanbul.

Près de 3 millions de syriens sont venus se réfugier en Turquie depuis le début du conflit. L'évolution de la politique migratoire d'Ankara ces dernières années et les accords amorcés avec l'Europe rendent flou la situation autour des réfugiés. Selon Didem Daniş, maître de conférence en sociologie à l'Université de Galatasaray : « Ils sont plus de 530 000 à Istanbul. »

C'est grâce au bureau des migrations que ces chiffres ont pu être obtenus. « Ce bureau a été établi en 2014. Avant ça, c'était la police qui se chargeait des questions migratoires. » précise Dilara Yurtseven, avocate bénévole pour Uluslararası Mülteci Hakları Derneği (Association Internationale des Droits des Réfugiés).

530 000, « C'est le nombre le plus élevé en chiffre pur » souligne Didem Daniş. Un nombre qui représente à peu près 4,5% de la population stambouliote selon l'Universitaire. Plus au Sud, à Gaziantep, à seulement une centaine de kilomètres d'Alep, les réfugiés enregistrés étaient plus de 315 000 en décembre 2016. La ville atteint presque les 2 millions d'habitants, les réfugiés représentent donc 16,50% de la population.

Plus de 5,5 millions de syriens ont quitté leur pays depuis le début de la guerre. La Jordanie comptait en décembre 2016 environ 665 000 réfugiés pour 9,5 millions d'habitants. L'Europe a vu arriver sur ces terres plus d'un 1,5 millions de migrants, incluant environ 500 000 à 600 000 réfugiés syriens. Cette arrivée aurait provoqué « une crise migratoire ». L'Union Européenne présente pourtant un territoire bien plus étendu que la Jordanie et compte un peu plus de 500 millions d'habitants.

Un statut aux contours flous

Tous ces chiffres ne représentent pas la réalité du nombre de syriens présents sur le territoire turc. Les chiffres obtenus par le Ministère représentent les syriens enregistrés officiellement. Cependant, ces réfugiés recensés par l'Etat ne peuvent bénéficier du statut de réfugié comme l'entend la Convention de Genève 1951. Pour bénéficier de ce statut il faudrait que ces réfugiés soient européens.

Cependant, les syriens bénéficient tout de même d'un "statut de protection temporaire" leur permettant d'acquérir des droits sociaux

Crédits photo : www.aa.com.tr

et de vivre sur le territoire turc. « Cette situation concerne les syriens qui viennent sans passeport. Ceux qui viennent munis de leur passeport sont traités comme tous les autres étrangers en situation régulière et peuvent donc au bout de 5 ans candidater pour obtenir la nationalité turque » précise l'avocate Dilara Yurtseven. Ce statut de protection provisoire est renouvelable tous les 3 ans et ne permet pas aux syriens d'obtenir un jour la nationalité turque.

Pour le demi-million de syriens officiellement enregistrés à Istanbul, ceux-ci se trouvent surtout dans les municipalités de Fatih ou Bağcılar. « Ces syriens sont venus d'eux-mêmes. Le gouvernement ne voulait pas d'eux à Istanbul car la ville est déjà trop peuplée et perturbée par les travaux partout. » souligne Dilara Yurtseven. Ils représentent pour la même période 7,33% de la population de Fatih en 2016 contre 0,14% à Beşiktaş, municipalité englobant les quartiers les plus riches d'Istanbul.

Ce statut temporaire laisse donc entendre que les réfugiés devraient un jour rentrer en Syrie plutôt que de s'établir définitivement en Turquie en étant pleinement intégrés et en obtenant un jour la nationalité.

L'ONU pour les Réfugiés vient en aide aux associations locales

« L'UNHCR (ONU pour les Réfugiés) cherchait des partenaires locaux pour son projet

de "Soutien aux gouvernements locaux pour l'implantation de programmes de cohésion sociale et de coexistence pacifique" confie Elif de l'association World Academy for Local Government and Democracy, WALD (Académie Mondiale pour le Gouvernement Local et la Démocratie). L'UNHCR finance alors ces projets locaux. La WALD a de ce fait organisé divers événements tels des visites des quartiers historiques ayant au total regroupés plus 600 femmes et 600 enfants turcs et syriens. Ces visiteurs venaient des municipalités qui participent au projet de cohésion sociale et de coexistence pacifique. Parmi ces communes on compte notamment celles d'Avçılar, Bağcılar, Başakşehir, Beylikdüzü, Esenler et Gaziosmanpaşa. « Ce sont surtout femmes et enfants qui participent à ces projets, confie Elif, les hommes travaillent, il est donc plus difficile pour eux de se joindre à ces événements de cohésion sociale. »

Outre les visites, des ateliers d'artisanat ou de promotion culinaire sont organisés pour les femmes ainsi que des activités sportives et des sorties dans des parcs récréatifs pour les enfants. La WALD compte prochainement mettre en place une assistance psychologique et légale « avec des professionnels, avocats et psychologues pour aider les réfugiés. Il faut savoir aussi que pour le moment l'association n'est pas ouverte aux volontaires et bénévoles mais on voudrait prochainement pouvoir proposer cela aux stambouliotes » conclut Elif.

BITCOIN VE BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİ

[MUTLU SAÇ]

Bir bitcoin muhabbeti aldı başını gidiyor. Gelişmeleri takip eden ancak konuya yabancı olduğu için pek bir şey anlamayan kesim bir nevi enformasyon dilemiyor. Kimse treni kaçırmak istemiyor. Kimse bu kripto paranın geleceği hakkında öngöründe bulunamıyor. Tıpkı diğer paralar gibi değerinin artacağı ya da düşeceği konusunda kesin yargılar yok. İnsanları heyecanlandıran, konuya yabancı ve ilgisiz kesimi çeken durum, 2017'de Bitcoin'in inanılmaz yükselişi. 2017'ye girerken 1.300 \$ seviyelerinde olan Bitcoin, yılın sonlarına doğru 19.000 \$'ı geçti. Türk traderların coin borsasında işleri de oldukça zor. Bitcoin ve diğer altcoinleri almak için Türkiye'de yaygın kullanılan 2 seçenek mevcut. BTCTurk ve Paribu. Ancak bu sitelerin kullanıcı deneyimleri çok alt seviyelerde. Yakın zamanda Bitcoin'de %15'lik değer düşüşü yaşandığında alım fırsatını kullanmak isteyenler, bu iki sitenin çökmesinden dolayı hayal kırıklığına uğradılar. Hali hazırda satım işleminin tamamlanmasını bekleyen ise 3000'e yakın kullanıcı var. Bu sitelerin altyapısı o kadar kötü ki değerinde dalgalanmaların en yoğun olduğu zamanlar alım satım yapabilmek imkansız hale geliyor. Komisyonlar da cabası. Farklı yerlerden bitcoin aldığınız ve bitcoinlerinizi başka bir platforma aktarmak istiyorsanız yüksek komisyon ücretleri ödemek durumundasınız. Bu komisyonlar bitcoin kazan minerlere gidiyor.

Coin borsasıyla ilgilenmeyen, kişisel bilgisayarında bitcoin kazma işlemi yapmayan sıradan kullanıcılar için torrent kullanımından doğan ayrı bir tehdit mevcut. Torrent artık bir engeli daha geçti ve geniş kullanıcı kitlesine ulaştı diyebiliriz. Özellikle Türk Lirasının büyük değer kaybı, yeni çıkan uygulamalara ve oyunlara ulaşımı oldukça zorlaştırıyor. Bu durum lisanslı ürün kullanımını da azaltıyor. Haliyle kullanıcılar korsana yöneliyor. Birçok uygulama ve oyun üreticisi korsana karşı korunmak için bu yıl Denuvo'yu kullandı ancak hiçbirinin ömrü bir

haftadan uzun olmadı, bazıları saatler içerisinde kırıldı. Her ne kadar tüketici dostu gibi gözüksede "Torrent indirmeler bilgisayarınıza madencilik mi yaptırıyor?" dedikodusu korsan dünyasını çekincelere boğdu. Olay, bir torrent web sitesinin bilgisayarın işlemcisinin %100 güçte çalıştırdığının farkedilmesiyle oldu. Eğer indirme yapıldıysa ve çalıştırıldıysa bu durumun devam etmekte olduğu, site kapatıldığında veya uygulama kaldırıldığında ise işlemci kullanımının normale döndüğü anlaşıldı. Başka bir korsan indirme servisinin bu sefer ekran kartına yüklediği anlaşıldı. Şikayetlerin adresi forum siteleri ve Reddit gibi kullanıcıların toplandığı yerlerdi. Birçok kullanıcı çok kısa zamanda ekran kartını yaktıklarını, bilinçsiz bireylerin uzak durması gerektiğini belirtti. Torrent aleminin en geniş kitleye ulaşan lideri Bittorrent ise kendisine yönelik suçlamalardan kullanıcıları sorumlu tuttu. Bittorrent, indirilen herhangi bir içerik bilgisayara kurulurken arka planda sessiz bir kurulumun olmadığını, kurulum esnasında kullanıcı sözleşmesinde scriptin ayrı bir uygulama olarak yüklendiğini, kullanıcının ise kolay bir şekilde ekstra kurulumu iptal edebileceğini belirtti. Scriptin anti-virüslerce onaylandığını ve tehlike içermediğini ancak performans düşürücü etkisinin olabileceğini de ekleyen Bittorrent, dikkatsiz ve ilgisiz kullanıcıların istimalini pek de umursamamış görünüyor. Hem Torrentten vazgeçmemek hem de bilgisayarının başkalarının mining malzemesi olmasını istemeyenler için en iyi seçenek şimdilik Bitdefender adlı anti virüs uygulaması gibi görünüyor. Maalesef o da ücretli.

Her şey bir yana Blockchain teknolojisi geleceğimize yön verebilir. Blockchain'i bir ağ olarak düşünelim. İçerisinde milyonlarca bilgisayar var. Temelde Torrent mantığına sahip. İçerisine attığınız herhangi bir data tüm bilgisayarlara yayılıyor ve ölümsüz oluyor. 3. Parti tarafları hayatımızdan çıkarıyor. Bankaya para koyduğunuz

zaman yapacağınız para transferleri için bankaya para ödemeniz gerek. Swift işlemi bazen haftalarca sürebiliyor. Ayrıca bankalar bataabilir veya hacklenebilir, Türk bankaları yılda bir kere hack tehlikesi atlatır ve çöker mesela, blockchainde ise bankaya değil tüm ağa güvenmiş olursunuz, tüm datalar kayıtlı ve şifreli olduğundan güvenlik problemleri yaşamazsınız, yapacağınız tüm bankacılık işlemleri de ücretsizdir. Bugün herhangi bir oyun üreticisi oyununu daha çok satmak Steam'e, müzisyen müziğini Spotify'ya, film yapımcısı filmini Netflix'e yükler. Ve bu platformlara satışından para ödüyor. Oyun kırılıyorsa torrente düşüyor yapımcı para kazanamıyor, müzik Youtube'a düşüyor sadece reklam geliri ile yetinilmek zorunda kalıyor, filmler ertesi gün ücretsiz film izleme sitelerine HD olarak düşüyor, blockchain ise tüm üreticilere ürününü ve hizmetini ağa yükleyip tüm dünyaya sergileyebileceği, hiçbir komisyonu olmayan, tüm paranın üreticiye gittiği kırılmaz bir ağ yapısı vaat ediyor.

Aynı durum biz bireysel sosya medya kullanıcıları için de geçerli. Facebook'un gelişimine katkı yapıyoruz ama para kazanmıyoruz, günlerce araştırma yapıp içerik oluşturup internete koyduğunuzda bir başkası çok rahat bir şekilde bunu çalabiliyor ve kullanabiliyor. Google sizin tüm hareketlerinizi "daha iyi hizmet sunmak amacıyla" takip edebiliyor ve kullanıcı deneyimini geliştirebiliyor, böylece kendisi de büyüyor ama siz tek kuruş para kazanmıyorsunuz, katkıda bulunduğunuz, fotoğraf, video, metin yüklediğiniz sosyal mecralar trafik aldıkça reklam geliri elde ediyor ama nihai üreticiye, kullanıcıya yine para yok. Blockchain bu noktada gelir adaletsizliğini çözüyor. Sezar'ın hakkını Sezar'a veriyor ve buna tüm dünyayı, tüm ağı şahit ediyor. Bu ağın içerisindeki para birimi ise Bitcoin. Bu durumun Facebook, Youtube, Twitter ve Google gibi medya devleri için çok hoş olmadığı bir gerçek. Bakalım blockchain teknolojisi dünyaya adalet mi savaş mı getirecek.

[NUR ERTAN / SU SERTDEMİR]

Youtube gelişirken video üreticileri de geliyor. Metin arama ağı yerini yavaş yavaş video arama ağına bırakıyor. Başrolde ise elbette Youtuberlar var.

Youtube, 2005 yılından beri hayatımızda giderek daha fazla yer kaplıyor. Birçok videoya yer veren bir webportal mı yoksa içerik üretenele kullanıcı arasında ve kullanıcıların da kendi aralarında iletişime / etkileşime geçmesine olanak tanıyan bir sosyal medya mı? Eğlence özelliği mi baskın, eğitici özelliği mi? Soruları çoğaltmak mümkün ama cevap sanırız "e) hepsi". Son dönemlerde YouTube'un çekiciliğini arttıran unsurlardan biri de ünlü – ünsüz isimler tarafından açılan kanallar. Türkiye'de de takipçi sayısı milyonları geçen çeşitli kanallar bulunmakta. Geçtiğimiz günlerde, 42 yıllık bir gelenek olan Altın Kelebek Ödül Töreni'nde bile "En iyi Youtuber" kategorisi açıldı ve ilk ödül Enes Batur'a gitti. Türkiye'deki Youtuber'ların (YouTube yayıncısı) altısına biraz daha yakından bakalım.

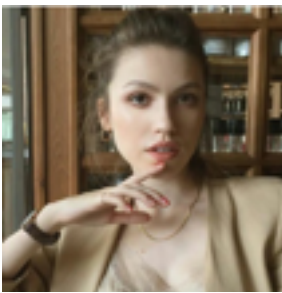
YouTube, özellikle son beş senedir Türk Youtuber'ların da çoğalmasıyla Türkiye'de popülerliğini giderek arttırıyor. Televizyon kanalı hissi uyandırmasının yanında bağımsız, esprili, zamansız oluşu da bu artışta etkili oluyor. Türkiye YouTube Kullanıcı Profili Araştırması 2016 istatistiklerine baktığımızda izleyicilerin büyük bölümünün gençler olduğunu görüyoruz. İlgili araştırmaya göre 16-24 yaş aralığının yüzde 72'si YouTube kullanıcısıyken, 25-34 yaş aralığında da bu oran yüzde 63 şeklinde. Aynı araştırma doğrultusunda bir diğer bilgi ise kullanıcıların %71'inin YouTube'a rahatlayıp dinlenmek

ve eğlenmek için giriyor oluşu. Bu platformun Türkiye'de hareketlenmesinde katkıları olan Türk Youtuber'lar koydukları düzenli videolarla gençlerin arasına karışmayı oldukça iyi başardılar. 560-900 bin arası takipçiyle yollarına devam edip koydukları videolarla aynı zamanda para da kazanan Youtuber'lar oluşturdukları içeriklerle markalaşma yolunda ilerliyorlar. İzleyicilerinin, televizyon izleyicisinden farklı olarak, takipçi oluşu Youtuber'ların her yeniliği denemesine imkân tanıyor. Zira takipçi sistemi insanlara ilgi alanlarına yönelik kanalları izleyebilme olanağı sağlıyor.

Youtuber'lar da takipçilerinin sayılarına ve bıraktıkları "like" ve yorum sayılarına bakarak video içeriklerini belirliyorlar. Bu da hem izleyicilere hem de youtuber'lara şu ana kadar alışılmamış sistemden epey farklı imkânlar sağlıyor. Bildirimlerin dünyasında Youtube içerisinde her takip edilen kullanıcıdan haberdar olabilmek bu platformu televizyon ve farklı video sitelerinden kesin çizgilerle ayırıyor. Youtuber'ların yaş profillerinin izleyicilerine yakın olması, videolarında "dostlar", "arkadaşlar", "oyunseverler" gibi ifadeleri kullanmaları, çoğunlukla izlenme oranını arttırmak için seçili takipçilerine hediye vermeleri onları cazip kılan unsurlardan birkaçı. Reklam endüstrisinden yararlanan Youtuber'lar yeniliklerin habercisi olma misyonunu da üstleniyorlar. Böylelikle videolarında konu

edindikleri sektörlerin nabzını da tutuyor, çıkan ürünlerin üstünden zaman geçmeden alıcısına ulaşmasını kolaylaştırıyorlar. Taşınabilir her alette Youtube'a ulaşımın kolay olması günümüz Youtuber'larını işlerinde motive eden bir diğer etken. Her Youtuber ilgi alanında içerik paylaşımında bulunuyor, bu Youtube'un içerik olarak ne kadar çeşitli olduğunun da bir göstergesi. Videoların altına izleyicilerin soru sorması ve cevap alabilmeleri bize Youtube'un video izlemenin ötesinde bir platform olduğunu gösteriyor. Videolarda altyazı seçeneğinin bulunması sayesinde Türkiye'deki Youtuber'lar yaş, cinsiyet, kültür, millet fark etmeden dünyanın diğer köşelerinde de takipçi edinebiliyor.

Youtuberlar kendilerine ücretsiz olarak uygulama içi programlar sayesinde de tüm takipçilerinin, yorumların sahiplerinin, aktivitelerinin, paylaştığı videoların aldığı dönüşümleri, Youtube'un kendisine sunduğu kısa ve uzun vadeleri fırsatları görebiliyor. Bu da onlar için doğru adımlar atmak, abonelerle olan iletişimi doğru yöne çekmek, paylaşım sıklıklarını düzenlemek gibi önemli kapıların anahtarı demek. Google politikaları gereği kendisini geliştirirken video üreticilerinden aldığı yardımları fazlasıyla onlara geri veriyor. Şu anda Youtube dünyasında Türkiye'den pek çok isim hem dünya trendlerine hem de Türkiye trendlerine girmeyi başarıyor ve günden güne takipçilerini arttırıyor.

İsim: Duygu Özasan
Takipçi Sayısı: 800 bin 558
Yayınladığı video sayısı: 383
Video İçerikleri: Makyaj, Moda, Kozmetik
Yaş: 26

Duygu, çeşitli moda dergilerinde staj yapmış, ardından yine dergi sektöründe çalışmış. Bu nedenle de okuduğu bölümü bırakmayı tercih etmiş. 2013'ün bir

Kasım günü kendi deneyimlerini paylaştığı güzellik ve moda kategorisinde bir Youtube kanalı açmaya karar vermiş. Kanalının kısa süredeki büyük başarısı onu Youtube'da yarım milyondan fazla aboneyle kendi kategorisinde en çok izlenen "vlogger", Instagram'da en çok takip edilen "influencer" gibi sıfatlara ve 40'tan fazla global marka ile çalışma fırsatına kavuştururken Duygu 2016 yılında "DO" isimli kendi şirketini kurdu. Şu anda, bu marka kapsamında tasarladığı takılarıyla ve giysileriyle büyük bir kitleye hitap ediyor.

İsim: Orkun Işıttmak
Takipçi Sayısı: 4 milyon 149 bin 456
Yayınladığı video sayısı: 1114
Video İçerikleri: Oyun, Vlog, Mizah
Yaş : 21

Youtube'da yaklaşık 4 sene önce başlayan "oyun videosu çekme" akımına uyum sağlayarak Youtube hayatına başlayan bir başka isimse Orkun Işıttmak. İlk zamanlarda sadece oyun videolarıyla karşımıza çıktı fakat şu anda çok farklı içerikler üretiyor. Amerika'ya gidip yeni çıkan Iphone modellerini inceleyip bununla ilgili videolar, değişik ülkelerde vloglar, İstanbul'daki en pahalı ve en ucuz yiyeceklerin karşılaştırması ile ilgili incelemeler gibi birçok yeni ve değişik içerik çekmeye başladı. Çok büyük bir abone kitlesine sahip olan Orkun, yabancı Youtuberlar'dan da ilham alarak yoluna devam ediyor.

Youtuberlar kendilerine ücretsiz olarak uygulama içi programlar sayesinde de tüm takipçilerinin, yorumların sahiplerinin, aktivitelerinin, paylaştığı videoların aldığı dönüşümleri, Youtube'un kendisine sunduğu kısa ve uzun vadeleri fırsatları görebiliyor. Bu da onlar için doğru adımlar atmak, abonelerle olan iletişimi doğru yöne çekmek, paylaşım sıklıklarını düzenlemek gibi önemli kapıların anahtarı demek. Google politikaları gereği kendisini geliştirirken video üreticilerinden aldığı yardımları fazlasıyla onlara geri veriyor. Şu anda Youtube dünyasında Türkiye'den pek çok isim hem dünya trendlerine hem de Türkiye trendlerine girmeyi başarıyor ve günden güne takipçilerini arttırıyor.

Norveç Usulü Indie Pop: Einar Stray Orchestra

[ALEYNA SARAL]

Büyülü coğrafyası ile tanıdığımız İskandinavya her zaman sürprizlerle dolu. Kuzey ışıklarıyla, fiyortlarıyla, kırmızı üçgen çatılı evleriyle kafamızda canlanan Norveç'te müzik oldukça rağbet gören bir alan. Norveç'in her ne kadar küçük bir kasabasına gidersek gidelim mutlaka insanlar en az bir enstrüman çalmayı biliyor. Hatta çoğu kişi kendi müzik grubunu bile kuruyor. Eğer şanslılarsa Norveç'in Grammy Ödülleri olan Spellemann'da 'Yılın En İyi Çıkış Yapan Sanatçısı' olarak seçilebiliyorlar. Bu bağlamda, Oslo sahnesinin en yetenekli isimlerinden Einar Stray Orchestra'yı mercek altına alacağız.

Grubun ismini aldığı piyanist/vokal Einar Stray, 2006 yılında yatak odasında yazmaya başladığı şarkı sözleriyle müzik evrenine balıklama atladı. Bugüne kadar Thomas Dybdahl, Cezinando gibi Norveç'in en ünlü müzisyenleri ile sahne alan Stray en sonunda beş kişilik kendi orkestrasını kurdu. 2006'dan beri aktif olarak kendi müziğini icra eden grup, naif ve deneysel parçalarıyla tanınıyorlar. Sufjan Stevens'in Norveçli ikizi diye tanımlayabileceğimiz orkestra, aynı zamanda Goodspeed You! Black Emperor tarzı karanlık müzikten de ilham aldı. Yine de indie pop çizgisinden şaşmayan Einar Stray Orchestra aslında kendi müziğini klasik, caz gibi başka tarzlarla da sentezliyor. Orkestra, 2014'de yayımladıkları ilk albümü "Politricks" in ardından üçüncü uzunçaları "Dear Bigotry" ile daha deneysel ve organik bir yapıda geri dönüyor. Zaman içinde kendi çizgisini bulan ve daha olgun bir forma bürünen grup, artık daha cüretkar. Synthesizer, piyano, çello, keman gibi birçok enstrümanın uyumlu harmonisiyle oluşan albümün öne

çıkan parçaları arasında "Glossolia", "Cavalle" ve "As Far As I'm Concerned" yer alıyor. Ayrıca albümün prodüktörlüğünü Norveç'in en iyi prodüktörlerinden Team Me'den Marius Drogås Hagen üstlendi. Halen Norveç'te bir yeraltı fenomeni olarak varlığını sürdüren Einar Stray Orchestra, bunun yanında Almanya, Avusturya gibi Batı Avrupa ülkelerinde en çok dinlenen grupların başını çekiyor. Hatta Orchestra, geçtiğimiz sene Çin gibi Asya ülkelerinde de sahne aldı. Çoğumuzun Norveçli müzisyen Moddi'den tanıdığı Einar Stray Orchestra, Norveç'in umut vaat eden müzisyenleri arasında yer alıyor.

Einar Stray, 29 Kasım akşamı Salon İK-SV'de Norveçli müzisyen, başka bir deyişle buzlar prensesi Siv Jakobsen ile sahne almıştı. Biz de konser öncesi biraz İstanbul'u turladık, Ayasofya Müzesi'ni ziyaret ettik. biraz da müzik hakkında lafladık.

-Şarkılarında memleketinden bahsetmek ister miydin? Halkın ürünlerine geri dönmek ve yeni bir mix yaratmak nasıl olurdu?

-Einar: En son albümümüz "Politricks" büyümek ve yetişkinliğe adım atmakla ilgili. Biz ormandan geliyoruz ve ailelerimizin güvenli evlerine gidiyoruz. Sonra tek başımıza barlarla dolu şehirlere taşınıyoruz. Ailenin sana öğrettikleri hakkında şüphe duymaya başlıyorsun. Ayrıca herkes senin düşüncelerine karışmaya başlıyor. Günün sonunda ise sen kendi deneyimlerini düşünüyorsun ve ona göre kararlar alıyorsun. Biz de bu şekilde kendimizi ve memleketimizi anlatıyoruz.

-Godspeed You! Black Emperor'dan etkilendiğinizi dile getiriyorsunuz. Açıkçası GY!BE sizin tarzınıza göre daha ağır kalıyor. Peki, sizin müziğinizi nasıl etkileyebildiler? Bir örnek daha verirsek Sufjan Stevens da ilham kaynağınız, onun müziği ise daha yumuşak. Sanırım, siz hoşunuza giden müzisyenleri kendi müziğinizle harmanlıyorsunuz?

-Einar: GY!BE ve diğer punk/hardcore müzikler kesinlikle benim müziğimi etkiledi. Dünyanın ne kadar berbat bir yer olduğunu ima etmek oldukça tatmin edici. Açıkçası bizim grubumuz da bu geleneğe oldukça bağlı. Endişeli bir ergen olarak GY!BE'yi keşfetmek benim için dini bir deneyimdi diyebilirim. Senin de bahsettiğin gibi biz daha ince ve pozitif bir açıdayız. Sufjan da çok önemli bir müzisyen. Onun inanılmaz yaratıcılığı ve sınırlanmazlığı çok ilham verici. Sufjan ile de aynı dini arka planı paylaşıyoruz. Fakat bizi etkileyen yüzlerce grup ve müzisyen var. Dünya müziği, caz, klasik müzik ve gürültü. Biz pop müziği, başka türler ve müziklerle birleştiriyoruz.

-Hiç Norveççe parçalar yazmayı düşündün mü?

-Einar: Düşüncelerimi, duygularımı ve fikirlerimi İngilizce daha iyi ifade edebildiğimi düşünüyorum. Bir de İngilizce şarkı sözleriyle dünyanın her yerinden insanlara dokunabilmenin büyüsü de beni heyecanlandırıyor. Belki ileride Norveççe parçalar da yazarım, kim bilir.

L'IRAN : NOUVELLE TERRE D'ACCUEIL DES BACKPACKERS

La République Islamique d'Iran voit l'afflux de touristes occidentaux augmenter sur son territoire et le CouchSurfing semble être devenu banal malgré les risques qui peuvent être encourus par les Iraniens.

Photos et texte

[CHLOE RICHARD]

“Je me suis dit que c'était maintenant ou jamais” confie Victor, étudiant français en science politique, qui s'est rendu en Iran une semaine cet été. En effet, comme la Birmanie ou Cuba, l'Iran fait parti de ces pays qui commencent à s'ouvrir, notamment depuis l'élection d'Hassan Rohani en 2013. Le président iranien, vu comme un modéré, a remporté les élections à 50,7% dès le premier tour. Il vient d'être réélu en mai dernier, encore une fois dès le premier tour, à plus de 57%. Et les chiffres de la Banque Mondiale confirment cette hausse du tourisme depuis l'arrivée du Président Rohani il y a 4 ans : avant 2010, l'Iran attirait 2 à 3 millions d'étrangers par an. En 2015, soit deux ans après l'élection d'Hassan Rohani, l'Iran recevait plus de 5 millions de touristes.

Le CouchSurfing a le vent en poupe

Cette ouverture du pays, en plus de voir arriver davantage de touristes, occidentaux notamment, a rendu nettement populaire et commun le CouchSurfing. Ce site, pourtant bloqué en Iran, compte plus de 30 000 hôtes dans le pays et permet aux voyageurs d'être hébergés gratuitement chez l'habitant. La facilité pour trouver un hôte est en effet frappante. “En Europe de l'Ouest c'est beaucoup plus difficile de trouver un hôte. Surtout depuis Airbnb, confie Camille étudiante française partie visiter l'Iran avec une amie pendant une semaine en novembre dernier, avant d'ajouter : “Le CouchSurfing s'avérait comme la meilleure des options à mes yeux pour visiter l'Iran.” En effet, en Iran, il y a très peu d'indications en anglais et les livres touristiques manquent d'informations. Ajoute à cela, les cartes bancaires étrangères ne fonctionnent pas dans le pays, il faut donc bien calculer son budget avant de partir. “C'est pourquoi le CouchSurfing a sauvé mon voyage en Iran. J'ai pu

en profiter pleinement en étant accueilli gratuitement chez des locaux. Aussi, on a directement trouvé les bons plans pour visiter des coins sympas en ayant l'histoire du lieu avec, c'était assez fou.” complète Camille.

Une expérience et un échange riches autant pour l'hôte que le voyageur. “J'avais l'impression d'être Marion Cotillard” plaisante Camille. “Je n'ai jamais vu des gens aussi accueillants” ajoute-elle. “Dans notre culture, les invités sont très importants.” précise Mariam qui a accueilli Camille et son amie à Téhéran. “Les Iraniens venaient beaucoup nous parler dans la rue pour nous demander d'où on venait et si on appréciait notre voyage. C'est comme ça que j'ai rencontré Sahar* qui après 5 minutes nous a proposé de nous accueillir chez elle.”

“ Plusieurs iraniens veulent aussi, en accueillant des voyageurs chez eux, montrer leur mode de vie et leur mentalité de “de façon plus réaliste” souligne Sahar, Couch-Surfeuse.

Plusieurs iraniens veulent aussi, en accueillant des voyageurs chez eux, montrer leur mode de vie et leur mentalité “de façon plus réaliste” souligne Sahar. Victor a également été marqué par l'hospitalité des iraniens dès son atterrissage “Un gars est resté avec nous plus d'une heure pour nous aider à obtenir le visa. Ensuite en sortant de l'aéroport une fille nous a commandé un taxi.” Autre anecdote et expérience, “Pour mon anniversaire, mon hôte d'Ispahan m'a organisé un anniversaire surprise. J'ai pu voir à quoi ressemblaient les soirées en Iran et goûter à l'alcool fait maison.” (L'alcool étant prohibé en Iran).

Mais le CouchSurfing en Iran n'est pas sans risques pour les hôtes. A l'arrivée à l'aéroport, pour obtenir son visa il faut une réservation dans un hôtel ou le nom d'une personne d'accueil. Mieux vaut ne pas préciser qu'il s'agit de CouchSurfer et il est également préférable de ne pas donner le nom de quelqu'un du sexe opposé. Le site CouchSurfing est d'ailleurs bloqué en Iran.

“Malgré cela, aller chez l'habitant en Iran, parler avec les locaux, les suivre, se faire guider m'a fait aimer l'Iran. Je voudrais déjà y retourner ou j'espère un jour revoir certains hôtes qui sont devenus des amis.” conclut Camille.